

Dunaharaszti Hétszínvirág Óvoda

Pedagógiai Program

Mottó:

„Milyen embert is akarunk formálni?

A válasz egyszerű: egészséges testű, akaraterős, jó ítéletű, értelmes, tetterre kész, szép célokért hevülő és áldozó embereket, akik meg tudják érteni és élni a szépet és nagyot minden téren, akik megértik a dolgok összefüggéseit, akik átérzik azt, hogy emberi közösségben élnek, mely csak a közösségen, a méltányosságon és jóakaraton épülhet.”

(Szentgyörgyi Albert)

KÖSZÖNTŐ

Talán minden szónál többet ér, ha a nevelt kisgyerekekből édesanyák, édesapák lesznek és hosszú évek után ránk bízzák gyermekük nevelését. Így sodor az élet újra össze minket: óvónéniket régi óvodásaival, új feladatok elé állítva a „rég” szereplőket.

Szeretném megköszönni minden kedves munkatársam részvételét a program újrágondolásában, így alkalmunk adódott ismét együtt valami „NAGYOT” létrehozni.

A kedves Olvasó olyan programokat tart most a kezében, amely a Hétszínvirág Óvodában és a Százszorszép Óvodában zajló nevelési-oktatási munkát mutatja be, valamint pedagógusaink, munkatársaink hitvallását tükrözi.

Óvodáink a módosított Óvodai nevelés országos alapprogramjának útmutatásaival, az új, korszerű pedagógiai látásmódot figyelembe véve dolgozták át helyi programjaikat.

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a hazai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és kötelezettségeit figyelembe véve határozza meg a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

A programok jogszabályi háttere:

1. Magyarország alaptörvénye
2. 2011.évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről
3. 363/2012.(XII.17.) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
4. 229/2012 .(VIII.28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
5. 255/2009.(XI.20.) és 221/2010.(VII.30.) Kormányrendelet az óvodai nevelés országos alapprogramjáról és módosításáról
6. 20/2012.(VII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
7. 32/2012.(X.8.)EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve kiadásáról
8. 17/2013.(III.1.)EMMI rendelet a Nemzeti,etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve kiadásáról
9. Alapító Okirat
10. 1997.évi XXXI. törvény a Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról
11. A Dunaharaszti Hétszínvirág Óvoda és Dunaharaszti Százszorszép Óvoda Alapító Okirata

Programunk küldetése-filozófiája

Pedagógiai szellemiségünket a nyitottság, a rugalmasság jellemzi úgy, hogy értékeinket, hagyományainkat mindvégig szem előtt tartjuk. A szélesebb perspektívák a gyerekek sokszínű személyiségfejlesztését szolgálják. Pedagógiai tudatosságunkat a tevékenységekhez kapcsolt kompetencia területek is hangsúlyozzák.

Pedagógusaink magas szakmai színvonalát a másoddiplomák és a kiegészítő pedagógiai végzettségek is jól mutatják.

Az óvodai nevelés a szeretet teljes gondoskodás segítségével minden kisgyermeknek esélyt ad a személyisége, a képességei és készségei teljes kibontakoztatására.

A nevelőtestület számára a legfontosabb a GYERMEK, továbbá a szülők elégedettsége, akik nagy segítséget jelentenek a programok megrendezésében, eszköz állományunk bővítésében.

Helyi Pedagógiai Programjaink átgondolt, ésszerű célokat követnek, tartalmazzák az egyetemes értékeket, mint a tudás, a szabadság, az egyenlőség, az igazságosság, a szolidaritás, a türelem értékeit úgy, hogy a gyerekek önállóan alakíthassák világképüket. Kiemelten fontos feladatunknak tartjuk a környezeti és az anyanyelvi nevelést, a néphagyományörzést és a német nemzetiségi nevelést. Minden nevelési területet áthat a művészeti nevelés, a matematikai képességek és készségek fejlesztése, az egészséges életmódra nevelés és a mindennapos testmozgás.

A nevelési folyamatban a gyermeki személyiséget alapozzuk meg úgy, hogy az egyéni bánásmódot, az egyenlő hozzáférést mindig biztosítjuk.

Alapprogramunk és a hozzáigazított saját vagy adaptált helyi programjaink biztosítják az óvodapedagógusok nézeteinek, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesülését.

Küldetésnyilatkozat

Óvodánk szakmailag önálló intézmény, a családi nevelést kiegészítve végzi nevelőmunkáját. Vállalja a 3-7 éves gyermekek nevelését, fejlesztését az iskolába lépésig.

Óvodánkban arra törekszünk, hogy:

- nevelőmunkánk gyermekközpontú legyen,
- gyermekeink óvodás életüket boldogan, kiegyensúlyozottan, biztonságban éljék,
- a gyermekek személyiségét sokoldalúan fejlesszük, a helyi adottságokat és lehetőségeket kihasználva,
- a szülőkkel jó kapcsolatot alakítsunk ki, bizalmukat és együttműködésüket elnyerjük.

Fontos számunkra, hogy:

- örömteli, boldog éveket biztosítsunk óvodásaink számára,
- igényesen, felkészülten, minden lehetőséget kihasználva dolgozzunk,
- a szülőkkel kialakított partnerkapcsolatot tovább mélyítsük.

Az óvoda minden dolgozója arra törekszik, hogy a városunk elismert intézményei legyünk.

Míndezekre biztosíték a munkánk során:

- a pozitív viszonyulás egymáshoz,
- a jó munkahelyi légkör,
- a kulturált magatartás,
- elfogadó, segítő, támogató attitűd.

ÁLTALÁNOS PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK

„A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be.” (ONOAP)

„A

az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia az egyenlő hozzáférés biztosításával „(ONOAP)

„A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés, bizalom övezze.

„A gyermeket, mint fejlődő személyiséget különleges gondoskodás és védelem illeti meg.”(ONOAP)

-A nevelőmunkát a tudatosság és tervszerűség jellemzi. A tudatosan tervezett és szervezett nevelő hatások rendszere teszi lehetővé az egyéni sajátosságokat is figyelembe vevő személyiségfejlesztést, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.

-A nevelőmunka alapját a gyermek pontos, „naprakész” ismerete képezi.(Ennek írásos rögzítése, a fejlődés nyomon követése minden óvodapedagógus kötelessége)

-A differenciálás a nevelőmunkában és a tanulás-szervezésben egyaránt alapvető fontosságú.

- Az óvodai nevelés gondoskodik a gyermeki szükségletek kielégítéséről.

-A gyermek tevékenységeinek szervezésében és a fejlesztőmunka során a SZABAD JÁTÉK kell elsőlegességét érvényesíteni.

- A fejlesztő hatások mindig a gyermek életkorához, egyéni igényeihez, szükségleteihez igazodnak. A figyelem, kivárás, tolerancia, segítségnyújtás, elfogadás, türelem jelenjen meg a mindennapokban.

- Számunkra fontos a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek segítése, támogatása.

- Biztosítjuk az esélyegyenlőséget a különböző szociális és kulturális környezetből érkező gyermekeinknek.

- Partnerközpontúság érvényesülése – a partnerek igényeire, elvárásaira figyelő, elégedettségének elnyerésére törekvő intézményi működés kialakítása és biztosítása.

MINDEN DOLGOZÓRA ÉRVÉNYES ALAPELV: AKI AZ ÓVODÁBAN DOLGOZIK, ÉRTÉKET KÖZVETÍT, NEVEL, FÜGGETLENÜL ATTÓL, HOGY RENDELKEZIK-E ERRŐL DIPLOMÁVAL.

- Az óvoda nevelőtestülete munkája során érvényesíti az innovatív pedagógiai törekvéseket.

- Biztosítjuk a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek az önazonosságuk megőrzését,ápolását, segítjük társadalmi integrációjukat.

- Óvodáink nem adnak helyet az előítéletek kibontakoztatásának sem társadalmi, sem nemi,sem egyéb értelemben.

A MI ÓVODÁNK

A költségvetési szerv neve: Hétszínvirág Óvoda

A költségvetési szerv idegen neve: Siebenblumen Kindergarten

A költségvetési szerv feladat ellátási helyei:

- Székhelyintézmény: 2330 Dunaharaszti, Knézich u.21.

Telefonszáma:06/24-370-640

- Telephelyintézmény: Dunaharaszti Százszorszép Óvoda 2330 Dunaharaszti, Táncsics Mihály u.33.

- Székhelyintézmény Tagintézménye: Dunaharaszti Hétszínvirág Óvoda Német Nemzetiségi Tagóvodája

- A költségvetési szerv jogszabályban meghatározott közfeladata: Óvodai nevelés

-A költségvetési szerv ellátandó alaptevékenysége:

- óvodai nevelés, ellátás

- sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátása

- nemzeti és etnikai kisebbségi óvodai nevelés, ellátás

- óvodai intézményi étkeztetés

- munkahelyi étkeztetés (közalkalmazott)

Nemzetiségi feladata: nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése

Az intézmény német nemzetiségi nevelést folytató kétnyelvű óvoda.

A fenntartó és működtető neve, székhelye:

Dunaharaszti Város Önkormányzata

2330 Dunaharaszti, Fő út 152.

Az óvoda vezetője: Kenessey Beáta

A programot benyújtotta: Az óvoda vezetője és nevelőtestülete

Az óvoda bemutatása:

Dunaharaszti Budapest agglomerációjában, a soroksári Duna-ág partján terül el.

Galgóczy Károly 1876-ban így ír Dunaharasztról: "A község emelkedett, ármentes helyen, a Kis-Duna partján hosszan nyúlva, rendszeresen épült; szokásos németes falusi házakkal, melyekben az istállók többnyire egy folyamban vannak a lakrészekkel s nád, vagy zsupptetősek ugyan, de csinosak és tiszták. A házak eleje, a széles udvarok és az utszások fűkkel kiültetvék. Házai közt két kisebb rendű kastély, s több csinos úrilak, melyek közül többet a pestiek nyári lakul bírnak. Különösen csinos a Főutsza, mely a dunapartra nyíltan sétánysoros faültvényekkel díszlik. Az utszásokot a háztól hosszan benyúló gyümölcsös és veteményeskertek választják."

(részlet Dunaharaszti településtörténetéből).

A Hétszínvirág Óvoda a város keleti felén, az M0-s autót közelében található. Az óvoda épületét 2005. augusztus 29.-én adták át, akkor még 6 csoportszobával. Ma 13 csoporttal büszkélkedhetünk, ahol 402 kisgyermeket fogadunk.

Dunaharaszti sváb gyökerekkel rendelkezik, az őslakosság leszármazottjai erőteljesen őrzik a sváb kultúrát, a német nemzetiségi hagyományokat. Az identitástudat megőrzése a helyi pedagógiai programunk szerves része, egysége.

Városunk évek óta fejlődik, a lakosság létszáma, összetétele jelentősen megváltozott. Új családok érkeztek, akik kisgyermeküket szívesen hozzák óvodáinkba, ezért intézményeink évről-évre megújulnak, bővülnek. Büszkék vagyunk arra, hogy óvodánk immár 8 éve tagja a ZÖLD SZÍV Természetvédő Mozgalomnak, mely a gyermekek környezettudatos és természetvédő magatartását megalapozza. Ez a munka szélesebbre tárta az óvoda kapuját, hiszen komoly partneri kapcsolatban vagyunk a szülőkkel és a Zöld Szíves Óvodákkal is.

Másik büszkeségünk a német nemzetiségi nevelés, mely a német nemzetiségi irányelvek alapján saját nemzetiségi programot dolgozott ki, s az óvodáskor életkori sajátosságaihoz igazította célkitűzéseit, feladatait.

Jelenleg 3 csoportban folyik német nemzetiségi oktatás, ők német nemzetiségi tagóvodaként működnek az intézményünkben. A következő tanévben bővítjük a német nemzetiségi tagóvodánk csoportlétszámát, figyelve az igényeket és a lehetőségeinket.

A 2009/2010-es tanévtől óvodáink a kompetenciai alapú oktatással dolgoznak, ami színesítette nevelőmunkánkat.

Programunk saját pedagógiai program, melyet a nevelőtestület az óvodavezetővel közösen 1999-ben dolgozott ki az óvodai nevelés országos alapprogram útmutatása szerint. Azóta a program többször is módosításra került a törvényi változások figyelembevételével (2006, 2009, 2011).

Az Alapprogram és a helyi pedagógiai programunk is biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesülését, megkötések csak a gyermek érdekének védelmében tartalmaz.

Fontos, hogy a gyermekekről való gondoskodásunk szeretetteljes legyen, minden kisgyerek egyenlő eséllyel részesülhessen a színvonalas óvodai nevelésben. Óvodánk nagy hangsúlyt fektet a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatására, ezért a szociális és/vagy kulturális hátrányokkal küzdő családokat fokozottan segítjük. Az inklúziós nevelést szintén alkalmazzuk a sajátos nevelési igényű gyerekek esélyeinek kompenzációjában.

Befogadó közösségünk esélyt ad a halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyermekeknek, azért hogy teljes életet éljenek. Az egyéni bánásmódon túl speciális megsegítést is igényelnek, ezért a fejlesztő szakemberek jelenléte nélkülözhetetlen.

INTEGRÁCIÓ

Az integráció azt jelenti, hogy az enyhe sérüléssel élő gyerekek együtt nevelkednek normál fejlődésű társaikkal.

A gyerekek nem azonos érettséggel érkeznek az óvodába, más-más a szociokulturális háttér, mások a hozott alapképességek. Sok esetben küzdenek beilleszkedési, magatartási-és beszédbeli problémákkal, részképesség-zavarral.

Az integráció beépül nevelési rendszerünkbe, céltudatos, megszervezett támogató környezettel, az életkori szakaszokhoz és a gyermekek fejlettségéhez illeszkedő cselekvési módokkal, eszközökkel. A gyermekek elfogadó bánásmódban részesülnek.

Befogadó közösségünk esélyt ad a halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyermekeknek, hogy teljes életet éljenek. Egyéni bánásmódon túl speciális megsegítést is igényelnek, ezért a fejlesztő szakemberek jelenléte nélkülözhetetlen.

A sajátos nevelési igényű gyermekek befogadása, nevelése

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése során is a nevelés általános elveit követjük. Célunk, az akaraterő, az alkalmazkodó képesség, az önállóságra törekvés, együttműködés szándékának kialakítása a sérülés arányával megegyezően.

Figyelünk a kisgyermek terhelhetőségére és a fejlesztés megfelelő irányvonalára.

A fejlesztés céljait, feladatait minden esetben a gyógypedagógiai, pszichológiai, orvosi diagnózisra, javaslatokra építjük.

A fejlesztés elemeit, felépítését a gyermekek fejlettségi szintjére, fejlődési ütemére építjük.

Az óvodai napirendben törekszünk arra, hogy a fejlesztő foglalkozások mellett a közösségi tevékenységek és szabad játék is lehetőséget adjon az új dolgok kipróbálására, a sikerélmények, a pozitív hatások átélésére.

Mindig kínálunk alternatív megoldásokat egy-egy tevékenység megválasztásában.

Az integrált nevelés folyamatában a prevenció (megelőzés), a korrekció (javítás, korrigálás), és a kompenzáció (a kiesett funkciók mással való segítése) nevelési feladatainkat sérülés specifikusan, egyénre szabottan határozzuk meg minden gyermeki tevékenységben.

A sajátos nevelési igényű gyermekeket szakemberekből álló TEAM veszi körül

(óvodapedagógusok, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, pszichológus és gyógytestnevelő), akik együttműködve, az óvodai keretekhez és lehetőségekhez igazodva tervezik és végzik prevenció és korrekció munkájukat.

A nevelőmunkát segítő dajkák is képzett szakemberek, akik a gondozási feladatokon túl részt vállalnak a gyermekek érzelmi nevelésében is.

Az óvoda személyi feltételei

„ A pedagógus nem lehet elkeseredett, megtorpant ember, mert a pedagógusnak egyetlen karizmája van: a jövőbe vetett hit optimizmusa”
(Karácsony Sándor)

Óvodánk rendelkezik a törvény által előírt személyi ellátottsággal.

Az óvodában 26 óvodapedagógus, 13 szakképzett dajka, 4 konyhai alkalmazott, 1 fűtő-gondnok látja el a napi feladatokat. A munkaügyi, gazdasági, igazgatási feladatokat 3 szakképzett óvodatitkár végzi. Az óvónőpárok és a dajkák évek óta dolgoznak együtt, így munkájuk nyugodt és összehangolt.

Nevelőtestületünk fontosnak tartja a permanens önképzést, továbbképzést. Az óvodapedagógusok közül többen másoddiplomával rendelkeznek, szakvizsgáztak ill. posztgraduális és intenzív tanfolyamokon vettek részt. Az önképzés nemcsak belső igény, hanem munkahelyi elvárás is, mert a minőségi munka egyik biztosítéka az élethosszig tartó tanulás.

Az óvoda irányítását, működési feltételeinek biztosításával az óvodavezető irányításával az óvodavezető helyettesek és a tag óvodavezetők segítik. Munkájukat részben önálló jogkörrel, a munkaköri leírásban megfogalmazott munkamegosztás alapján végzik.

Munkacsoportjaink (vizuális, testnevelés, zöldszív, német nemzetiségi) nemcsak az óvodapedagógusok munkáját segítik, hanem projekteket, pályázatokat, továbbképzéseket is előkészítenek és lebonyolítanak.

Intézményünkben a dolgozók heti munkaideje: 40 óra

- óvodapedagógusoknak 32 óra csoportban eltöltött idő.

Az óvodában a nevelés egész időtartamában biztosított az óvodapedagógus jelenléte. Munkaidejük lépcsőzetes kezdéssel és végzéssel zárul. Az óvoda minden dolgozója munkaidejét heti váltásban, délelőtti - délutáni beosztással látja el.

A nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, kulcsszereplő az óvodapedagógus, akinek elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell, mintát jelent a gyermekeink számára. Személyisége, viselkedése, szakmaisága fontos feltétele az óvodai nevelésünknek.

Megértő, türelmes, érzelmileg elfogadó partneri szerepet töltünk be az együttnevelésben.

Követelményünk és elvárásunk, hogy előítéletektől mentesen közeledjünk a különböző kultúrájú családokhoz /gyermekek anyanyelvének gyakorlása, szokások, hagyományok megismerése, ápolása /.

Figyelembe vesszük a gyermeki esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód biztosításának követelményét. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez speciálisan képzett szakemberek közreműködését vesszük igénybe.

A dajkát a pedagógiai munka közvetlen segítőjének tekintjük, egyike a gyermeket nevelő felnőtteknek, aki éppúgy, mint az óvodapedagógus magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol a kisgyermekre.

Nevelőmunkánk során a dajka és az óvodapedagógus tevékenységét összehangoltá kell tennünk. Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban a dajka közvetlenül és tevékenyen részt vehessen, elsősorban arra van szükség, hogy megfelelő szinten tájékoztatva legyen az óvoda és az adott óvodapedagógusok nevelési elképzeléseiről, módszereiről. A pedagógiai programnak megfelelően kell tevékenykedniük, mert a nevelőmunkában minden dadusnéni

fontos szerepet játszik. Az óvodapedagógusok vonják be a dajkákat a közösségi élet és az egészséges életmód szokásainak megtervezésébe, elemzésébe, értékelésébe.

A közösség tagjaiért valamennyien vállaljanak felelősséget, a közösen kitűzött célok és feladatok megvalósításáért.

A szakmai munkában, munkatársi kapcsolatban, a döntéshozatal előtt őszinte, nyílt véleménnyel segítsék a legjobb megoldás kialakítását.

Az együttműködés, a munkamegosztás tudatos folyamat, melynek tervét, a csoportnaplóban jelenítjük meg /munkatársi értekezletek/.

A nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája elengedhetetlen a feladataink megvalósításához./ óvodatitkár, konyhai kisegítők, karbantartó/.

Az óvoda tárgyi feltételei

A Hétszínvirág Óvoda 13 gyermekcsoporttal működik. Az óvoda külső és belső környezetének ápolása, állagmegőrzése napi és folyamatos feladatunk. Az épületben a gyermekkor izlésvilágát tükröző berendezések, tágas és világos csoportszobák, térkövel burkolt teraszok, kényelmes öltözők, mosdók, az integrált neveléshez szükséges eszközök és tornaterem található. A testi képességek fejlesztése kiemelt feladatunk, ezért a tornaterem eszközkészlete felújításra szorul. Udvarunk biztonságos, a játszóeszközökkel megvalósítható a gyerekek edzése és irányított mozgásfejlesztése.

Az óvoda helyiségei most kissé szűkösek, az orvosi szoba fejlesztő, logopédiai foglalkoztatóként is funkcionál. Az elmúlt években folyamatos fejlesztések, csoportbővítések történtek az óvodában, de a magas gyereklétszám miatt az aula is beépítésre került. Most csoportszobaként funkcionál. Reményeink szerint az új óvoda átadása után minden helyiségünk visszakapja eredeti funkcióját.

A helyi program megvalósításához szükséges további eszközrendszer

A csoportokban használatos játék eszközök biztosításánál figyelembe vesszük a csoportok heterogén összetételét, ezért minden csoportban jelen van a minden gyermeket kiszolgáló, és minden játékfajtaához megfelelő eszköz, melyek elérhető közelségben vannak a gyermekek számára.

A világ tevékeny megismeréséhez új eszközöket, környezetismeret és matematika tárgykörébe sorolható, egyénileg használható fejlesztőjátékokat kívánunk beszerezni.

A gyermeki munkaeszközök elhasználódtak, ezért ezeket pótolnunk kell (kerti szerszámok, seprűk, kisebb hólapátok stb.)

A technikai felszereltségünk már elavult, a régi videók, vetítők már használhatatlanok. Ezért szükség lesz új Tv és videó készülék, továbbá egy projektor és vetítővászon beszerzésére. Tervbe vettük egy erősítő készülék megvásárlását is, mert a rendezvényeinken ez nagy segítséget jelentene.

A nemzetiségi neveléshez az elmúlt évek alatt összegyűjtött anyagokkal gazdálkodunk, a nemzetiségi ruhák felújítása is időszerű.

Nemzetiségi szakkönyvekre, mesekönyvekre is szükségünk van, ehhez a Német Nemzetiségi Önkormányzat segítségét is fogjuk kérni.

Az óvodás gyermek legfontosabb tanulási eszköze a jó minőségű, jól megválasztott játékeszköz. Ezek kiválasztása nagy odafigyelést igényel, ezért olyan játékeszközöket vásárolunk, amelyek tartósak és a német-magyar neveléshez egyaránt felhasználhatóak.

Az udvari játékok karbantartása folyamatos, de ebben az évben szükség van néhány udvari játék beszerzésére is. A csoportbővítések miatt az új területeken még hiányos a játékkészlet, a homokozó, ezeket a közeljövőben ezt pótoljuk.

Környezeti nevelésünkhöz is szükségünk van a természettudományos kiadványok, eszközök pótlására. Tervezzük a tanösvény elkészítését, ami újabb növények ültetését, információs táblarendszer kiépítését jelenti.

Szakkönyvvállományunk teljes megújulást igényel, ezért –az internetes lehetőségeket is kihasználva, minden területet átfogva kell fejlesztenünk a szakmai kiadványainkat. Az óvodapedagógiai folyóiratokat a pedagógusok számára elérhetővé kell tennünk.

2. A program globális célrendszere

Óvodánk helyzetképének és a társadalmi elvárásoknak megfelelően az óvodai nevelés országos alapprogramja, valamint a Nemzeti etnikai kisebbség nevelésének irányelve szűrőjén keresztül alakítottuk ki intézményünk célját és feladatát.

2.1. Óvodánk alapvető céljai

- az óvodások nyugodt, élmény-gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése, a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatásával, az élet-kori és egyéni sajátosságok figyelembevételével
- játékos tevékenység közben sokoldalú képességfejlesztéssel környezettudatos magatartás, életvitel elsajátítása
- a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszünk, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek
- a gyermek nevelésének elsődleges színtere a család, az óvoda a családi nevelésre építve, azt kiegészítve a testi, lelki, szociális és értelmi érettség kialakítása mellett biztosítja a belső pszichikus feltételek megteremtését a következő életszakaszba (a kisiskoláskorba) való átlépéshez
- nem célunk iskola-előkészítővé válni, a továbbiakban is óvodánk a gyermekek szükségleteit helyezi előtérbe, ugyanakkor határozott intézkedésekkel gondoskodni kíván az eredményes óvoda-iskola átmenetről
- célunk kiegészül a hátrányok csökkentésével és az emberi értékek közvetítésével
- a német nemzetiségi nyelvápolás, kultúra és hagyományápolás alapjainak megteremtése
- a gyermeki jogok védelme

2.2. Óvodánk általános nevelési feladatai

Az óvodások testi-lelki szükségleteinek kielégítése:

- az egészséges életmód alakítása
- az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az egészséges életmód alakítása

Elsődlegesen a gyermek testi fejlődésének elősegítését tartjuk szem előtt, fegyelembé véve, hogy a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségleteik vannak.

Az egészséges életmód kialakításához hozzátartozik a pihenés is, a környezettudatos magatartás megalapozásának elvárásával

Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés kialakítása

Minden esetben szem előtt tartjuk, hogy a gyermekek és a szülők számára egyaránt modellként állunk, ezért viselkedésünkkel, beszédünkkel egyaránt példát mutatunk.

Meghatározó szerepet tulajdonítunk a gyermekekkel való együttes tevékenységeknek

- a gyermeknek állandó értékrendet teremtünk, a derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör mellett
- egymás munkáját megbecsüljük
- törekszünk a szép érthető beszédstílus kialakítására
- udvarias beszédformát alkalmazunk
- türelmes emberi hangot használunk kritikus esetekben is, az esetleges konfliktusokat nem a gyermekek között rendezzük
- megértő és segítő magatartást tanúsítunk a gyermekekkel, szülőkkel, kollegákkal egyaránt
- óvodánk a gyermekeket annak elfogadására, megértésére neveli, hogy az emberek különböznek egymástól
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős óvodánk együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel
- segítjük a családi nevelést (erkölcsileg, anyagilag)
- a szülőkkel őszintén, de tapintatosan beszéljük meg az esetleges problémákat, s egyidejűleg a segítséget is felajánljuk, megadjuk
- bízunk abban, hogy a szülő gyermeke javát akarja, egészséges testi, lelki és értelmi fejlődését szeretné biztosítani.
- a szülő és az óvoda alkalmazottai partnerek a nevelés folyamatában
- sem a gyermeket, sem a szülőt, de az óvoda alkalmazottai egymás önértékét sem sértik meg
- fizikai fájdalmat szándékosan a gyermekeknek nem okozunk, elítéljük és nem tűrjük az ilyen megnyilvánulást, bárki legyen is az okozója
- az erkölcsi tulajdonságok, az akarati tulajdonságok, valamint a szokás- és normarendszer megalapozását közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása közben alapozzuk meg
- a gyermekek személyiség és képességfejlesztéséhez az optimális feltételeket biztosítjuk az alábbiak szerint:

a./ Hely biztosítása:

- az adott körülményeken belül a legoptimálisabb elrendezéssel biztosítjuk a változatos, nyugodt tevékenységekhez a megfelelő teret
- a biztonságérzetet fokozó „kuckóvilágot” lehetőség szerint a termekben, udvaron, játszókertben egyaránt megvalósítjuk, meghagyva a nagy mozgást igénylő és fejlesztő teret
- a környezet higiéniáját biztosítjuk, s annak megőrzésére törekszünk
- megfelelő időjárás esetén a tevékenységek helyszíne a gondozott udvar ill. rendezett játszótér
- sokat kirándulunk, elsősorban a szigetre, a csónakházhoz, hogy onnan indulhassunk felfedező körútra.

b./ Idő biztosítása:

- a különböző tempójú gyermekek részére biztosítjuk az egyénileg szükséges időt, az önálló tevékenységeknél törekszünk arra, hogy kivárjuk a gyermek önkifejezésének beérését
- az általunk tervezett kezdeményezéseket, kötelező, vagy részben kötelező tevékenységeket úgy szervezzük, hogy megfelelő idő álljon rendelkezésre, legyen idő a befejezésre is
- az egy-egy részképeség, szokásrend, valamint pozitív viselkedés kialakításához a megfelelő időtartamot egyénre szabottan értelmezzük a fokozatosság elve alapján.

c./ Pozitív élmény biztosítása:

- számításba és figyelembe vesszük, adott esetben támaszkodunk a gyermekeknek a családban szerzett élményeire, segítünk azok feldolgozásában
- az óvodai életet, a tevékenységeket úgy irányítjuk, hogy azok valamennyi gyermek számára pozitív élményt jelentsenek a korcsoportok fejlettségének, érdeklődésének megfelelő kirándulásokat, kulturális rendezvényekre látogatást szervezünk
- a szülőföldhöz való kötődés alapjainak segítése mellett törekszünk a hazaszeretet érzelmi megalapozására is a gyermek szűkebb és tágabb környezetének megismertetésével egyidejűleg
- a jeles napokra, hagyományaink megünneplésére az előzetes készülődéssel örömteli várakozást biztosítunk, melynek csúcspontja maga az ünnep. Az adott és kapott ajándékokkal az élmény maradandóságát segítjük elő.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

- az intellektuális érzelmek megjelenése segítse az érdeklődés felkeltését, a tanulási vágy kialakulását, a szűkebb-tágabb környezet nyitott, érzékeny befogadására
- valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása
- a tervezetten szerzett tapasztalatok gyakorlatorientált megvalósítása (a csoportos foglalkozások tervezése, szervezése)
- a gyermekek kíváncsisága, utánzási kedve fejlessze az értelmi képességeket, (érzékelést, észlelést, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség) különös tekintettel az alkotóképesség fejlesztésének igényére
- a kíváncsiságot felkeltő tevékenységek során szerzett tapasztalatok folyamatos feldolgozása fejlessze az egyszerű gondolkodási műveletek alkalmazását, az ismeretek emlékezetben tartását
- a meghitt beszélgetések erősítsék a gyermekek kommunikációs aktivitását, beszélőkedvét
- az érzelmi alapigények biztosítása – biztonságérzet, szeretetérzet, védettségérzet – segítse a gyerekeket abban, hogy érzéseiket, gondolataikat szóval, mozgással, vagy vizuális eszközök igénybevételel szabadon kifejezhessék
- kapjon kiemelt helyet a nemzeti és identitástudat az intellektuális érzelmek kialakulásában
- megfelelő nyelvi légkör kialakítása, melynek eredményeként a gyermekek szókincse fejlődik, megismeri a nyelv zeneiségét, hangzását, a passzív befogadóból aktív használóvá válik a fejlettségének megfelelő szinten.

Esztétikai érzelmek

- az egyéni igények figyelembevételével esztétikus, higiénikus gondozás biztosítása a harmonikus, esztétikus, összerendezett mozgás fejlődésének, fejlesztésének elősegítése
- az egészséges, esztétikus környezet biztosítása segítse a szépérzék kialakulását. Az ízlésformálás jelenjen meg az óvoda mindennapjaiban, a természetben, a tárgyi – társadalmi környezetben egyaránt, hasson vissza a családi környezet formálására.
- a gyermekek tevékenységéhez tapadjanak rácsodálkozási élmények, s ezáltal erősödjön az élmény-befogadó képesség
- legyenek a gyermekek képesek arra, hogy a tárgyi-emberi-természeti környezetben észrevegyék és megkülönböztessék a szépet és a csúnyát
- a nemzetiségi nyelvi kultúra hagyományainak, esztétikai szépségének megőrzése

3.1. Az egészséges életmód kialakítása

Célunk

A gyermekek testi fejlődésének, a környezethez való optimális alkalmazkodásának elősegítése, a komplex egészségfejlesztési rendszerben. Az egészséges életvitel, az egészséges életmód, a pihenés szokásrendjének kialakítása, megalapozása. A környezettudatos magatartás megalapozása. A gyermekek gondozásában résztvevő felnőttek kisebbségi nyelvi kommunikációjának biztosítása.

Feladataink

- a gyermekek gondozása, testi szükségleteik, mozgásigényük kielégítése
- a gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása
- a gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges környezet biztosítása

A szokásrendek kialakítását az óvodába lépés pillanatától, az életkori, ill. a fejlettségnek megfelelő sajátosságok figyelembe vételével kezdjük meg. (anamnézis készítése)

Tisztálkodás-ápoltság

Önállóság

- ***alakuljon ki az igényük a tisztaságra, az ápoltság megjelenésre***
- válják szokásukká a kézmosás, a WC megfelelő használata
- festés, gyurmázás, kerti munkavégzés stb. után mossanak kezet, használjanak körömkefét
- étkezés előtt mindig mossanak kezet
- a felsoroltakon kívül önállóan vegyék észre, hogy mikor van szükség kézmosásra, tisztálkodásra
- étkezés után önállóan mossanak fogat, a fogápoláshoz használt eszközöket tartsák rendben
- alvás előtt ruhájukat, zoknijukat vegyék le, hajtsák össze, ébredés után ágyneműjüket tegyék rendbe, fejlettségüknek megfelelően segítsenek az ágyazásnál
- alvás után és szükség szerint fésülködjenek, csak a saját fésűjüket használják, orrukat tanulják meg kifújni, köhögéskor, tüsszentéskor takarják el szájukat, forduljanak félre
- ruházatukat tartsák rendben, legyenek képesek az ing ujját felhajtani, betúrni elől, hátul stb.

- vegyék észre, ha melegük van, ha fáznak, ennek megfelelően vegyék fel, ill. le a holmijukat
- a testnevelési foglalkozásokra a tornaszoba öltözőjében vegyék fel tornaruhájukat, tornacipőjüket

Étkezési szokások kialakítása

- ***a csoportok saját szokásaiknak megfelelően végezzék a folyamatos vagy a közös étkezéseket a kulturált étkezési szokások betartása mellett***
- az ételt jól rágják meg, csukott szájjal egyenek, az asztalnál egyenes háttal ülve
- az evőeszközt tanulják meg három ujjal fogni, tanuljanak meg késsel, villával étkezni
- használjanak étkezés után, vízivás után szalvétát
- a tányér fölé hajolva étkezzenek
- annyi ételt szedjenek (önállóan) maguknak, amennyit el is tudnak fogyasztani
- segítsék egymást az eszközök elérésében (kenyértartó, szalvéta, stb.)
- fogyasszanak szívesen nyers zöldségfélét
- kirándulások alkalmával is tartsák az étkezési szokásokat (pl.: hely, idő)

3.2. Érzelmi nevelés és társas kapcsolatok

Szilárduljanak meg az alapvető közösségi, együttélési szabályok az óvodai élet folyamán, melyek meghatározzák egymáshoz és a közösséghez való viszonyát a gyermekeknek.

A gyermeket állandó értékrend vegye körül, a derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör mellett.

A gyerekek biztonságban, családi környezetben érezzék magukat a csoportban és az egész óvodában.

A BÁTORÍTÓ NEVELÉST A GYERMEK-FELNŐTT, GYERMEK-GYERMEK KAPCSOLATÁBAN ÉRVÉNYESÍTJÜK:

- 1) A felnőtt próbálja megérteni elsősorban érzelmileg a gyermeket
- 2) Parancsolás helyett igyekezzen kérdezni.
- 3) A gyermekek képzeletét vonja be a pozitív szociális kapcsolatok, szokások kialakításába.
- 4) A felnőtt magyarázatában jelenjen meg a dolgok pozitív oldala.
- 5) A felnőtt biztosítson a gyermekek tevékenységéhez kibontakozási lehetőségeket, megfelelő korlátok és konzekvenciák mellett.
- 6) A felnőtt legyen képes nevelési taktikát váltani, ha egymást követően eredménytelennek érzi a befolyásolását.
- 7) A felnőtt segítse a gyermekbarátságok kialakulását, formálja úgy, hogy a közösség többi tagjaihoz is kapcsolódjanak.
- 8) A felnőtt nevelje a gyermekek érzelmvilágát a kialakult összeütközések feldolgozása során.
- 9) A felnőtt bátorítson minden gyermeket, hogy a belső elégedettsége, pozitív énképe kialakulhasson. A bátorítatlan gyermekek nevelésekor a felnőtt minél többször örüljön a kisebb előrelépésnek, fejlődésnek.
- 10) Az agresszív gyermek lehetőleg ne kapjon figyelmet az agresszivitásán keresztül.
- 11) A felnőtt-gyermek társalgásában világos, egyértelmű, építő, előrevivő megfogalmazás jelenjen meg. A kapcsolatok erősítését szolgálja a beszélőtárs megbecsülése, értékelése, a kölcsönös engedmény keresése, melyből mellőzendő a megbántás, hibáztatás, gyakori bírálgatás, kioktatás, kiabálás, panaszkodás.
- 12) A gyermekek viselkedéskultúráját fejlessze a felnőtt bizalomelőlege és az a szemlélet, ami a sikert észreveteti, és a sikertelenséget segíti elviselni.

- 13) Tilalom helyett a felnőttek adjanak a gyermekeknek választási lehetőséget, hogy önálló döntéseket hozhassanak, és változásra képessé váljanak.
- 14) A felnőtt használja fel a humort a szeretetkapcsolat kialakításához.
- 15) Legyenek nyitottak, ismerjék meg társaikat, az óvoda alkalmazottait (óvodapedagógusok, dajkák, kertész stb.), fogadják el és értsék meg, hogy az emberek különböznek egymástól.

Az óvodán belüli viselkedés szabályai

- érkezéskor-távozáskor a napszaknak megfelelően köszönjenek a felnőtteknek és társaiknak egyaránt
- távozáskor a saját vagy a kijelölt óvó nénitől köszönjenek el
- felnőtt közbenjárása nélkül próbálják meg egymás között felosztani a játékszereket
- vigyázzanak a játékokra, eszközökre, akarattal ne rongálják meg azokat
- vegyék észre, ha valami leesett, ne tapossanak rá, kérés nélkül emeljék fel, tegyék a helyére
- szókincsükben legyen mindennapos kifejezés (varázsszavak) a kérem szépen, köszönöm, légy szíves, legyen szíves
- a felnőttekkel tisztelettudóan beszéljenek, legyenek egymással türelmesek, ne vágjanak egymás szavába, hallgassák meg egymást
- a nagyobb, vagy ügyesebb gyerekek segítsék a kisebbeket, szép szóval, türelemmel, magyarázattal
- a nagyobbak ne éljenek vissza testi erejükkel, verekedéssel ne bíraskodjanak
- a konfliktushelyzeteket próbálják meg egymás között meg- ill. feloldani
- az alá- fölérendeltségi viszonyt egymás között megbeszélve alakítsák ki, fogadják el, hogy az irányító személye változik, nem mindig ugyanaz
- a baráti és játszókapcsolatok legyenek nyitottak, fogadják el más gyerekek közeledését is
- közös, az egész közösséget érintő eseményekbe, pl. Márton nap, Teadélután, Családi nap, kirándulás, farsang, stb. kapcsolódjanak be. Legyen öröm egymásért közösen tevékenykedni, alakuljanak „testvércsoportok”
- ismerjék meg azt az érzést, hogy adni még jobb, mint kapni
- szabályjátékoknál viseljék el a vesztes helyzetet is, fejlődjön türelmük
- ne csúfolják, gúnyolják egymást, viseljék el, értékeljék és tolerálják, hogy az emberek különbözőek
- a gyengébbeknek, elesetteknek nyújtsanak segítséget, empátikus készségük fejlődjön
- szokják meg, hogy természetes hangerővel beszéljenek
- a homokozóból a homokot ne szórják ki, egymásra ne szórják
- a játszóudvaron a felnőttek példáját követve vegyenek részt a munkában, a növények ápolásában, a kerti szerszámok használata közben vigyázzanak a saját és társaik testi épségére
- közös munkavégzés során a kisebbek fogadják meg a nagyobbak, ill. valamennyi gyerek a felnőttek tanácsait, kéréseit
- a mászókanál fokozottabban vigyázzanak, ne rángassák, ne lökdössék egymást, téli öltözékben a mászókat, csúszdát ne használják

Az óvodán kívüli viselkedés szabályai

A gyerekek az óvoda épületén kívül is tartsák be az óvodában tanult, helyes viselkedési szabályokat

- az utcán, közlekedési eszközökön halkán, illedelmesen beszéljenek
- kapaszkodjanak, az üléseken ne térdeljenek, lábukat ne tegyék föl

- bábszínházban, múzeumban, templomban stb. fegyelmezetten viselkedjenek, halkán beszéljenek
- a kiállított tárgyakat ne fogják meg, az előadás alatt ne egyenek, ne szemeteljenek
- kirándulásokon a hulladékot, a kihelyezett tárolókba gyűjtsék, annak hiányában a szemetet mindenki a saját csomagjában helyezze el
- a szabad és épített környezetüket óvják, kímélik, szándékosan kárt ne okozzanak

Az óvoda csoportszerkezete

A csoportok kialakításakor az életkort, valamint a fejlettség szerinti csoportba sorolást tartjuk szem előtt.

Óvodánkban 13 csoport működik, melyekben törekszünk a homogén csoportok kialakítására.

Csoportjaink maximum, vagy annál magasabb létszámmal működnek, és három csoportban is német nemzetiségi nyelvoktatás is folyik, ezek pedig még indokoltabbá teszik a homogén csoportalakításra való törekvésünket.

3.3. Az óvodai élet megszervezése

Napirend

Tájékoztatást ad arról, hogy hogyan épülnek egymásra a különböző tevékenységek korcsoportonkénti, valamint az évszakonkénti változások figyelembe vételével.

A folyamatosság és a rugalmasság elve az egész napi tevékenységre korcsoporttól függetlenül érvényes.

A napirend biztosítja a gyermekek egészséges fejlődését, a korcsoportoknak megfelelő időkereteket.

A jelölt időintervallumokat minden óvónő felhasználhatja a saját csoportnapirendjének elkészítéséhez.

Biztosított az időpont a gyermekek rendszeres edzésére, mozgásigényük kielégítésére.

Mivel a játéknak kiemelt, mással nem helyettesíthető szerepe van a gyerekek életében, ezért a legtöbb időt a játéktevékenységekre biztosítjuk.

A délutáni alvás ideje a kisebbeknek 2 óra, a nagyobbaknak, különösen a tavaszi időszakban ez program, illetve időjárás függvényében módosítható, de mindenképpen kb. 1 óra pihenés javasolt.

Hagyományőrzés, népszokások

Ahhoz, hogy hagyományaink, népi szokásaink ne merüljenek feledésbe, szükség van a hagyományőrzésre. Napjainkban egyre nagyobb teret hódít az amerikanizálódás, ami köszönhető főleg a médiáknak is. Hogy mindez ne befolyásolja hátrányosan gyermekeink identitástudatának fejlődését, fontos, hogy a népi kultúrát, a népi hagyományokat bevigyük a nevelés minden területére. Őseink páratlan népi kultúrát hagyományoztak ránk, melyet évszázadok alatt alakítottak ki. Legyen szó akár a népmeséről, népzénéről, vagy az időjóslo hiedelmekről.

Mindezeket a tényezőket megfontolva fontosnak tartottuk, hogy óvodai nevelésünkben szerepet kapjon a hagyományőrzés, melyet a családokkal együttműködve teszünk még hangsúlyosabbá.

A kompetencia alapú óvodai nevelés lehetőséget nyújt arra, hogy gyermekeink a tapasztalás személyes élményekkel gazdagodva szerezzenek ismereteket.

A népi hagyományok ápolása áthatja az egész óvodai nevelésünket, jelen van a mindennapok gyakorlatában. A néphagyomány ápolás gazdag eszközrendszerével segítjük elő a 3-6-7 éves gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását. Fontosnak tartjuk a gyermekek testi- lelki gondozását, védelmét. Biztosítjuk a gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenységet, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játéokra. A játékra alapozva szervezzük meg a különböző tapasztalat- szerzési, tanulási lehetőségeket.

Az óvodai nevelés tartalmát a néphagyomány-ápolás sokszínű tevékenységrendszer gazdagítja. A gyerek cselekvésén keresztül olyan, a későbbi életére is meghatározó élményeket kap, amelyek a szülőföldhöz, a társakhoz való érzelmi kötődést alapozzák meg. A mindennapok és egyes jeles napok hagyományőrző szokásai az óvodai élet tevékenységrendszerébe jól illeszkednek.

Tanulni és tanítani szeretnénk őseink bölcsességét, hazaszeretetét, humanizmusát, ami magába foglalja a másság elfogadását, a munka becsületét, a közösségért való tenni akarást.

Lehetőség van arra, hogy a népi kultúra gazdag világából tudatosan válogassunk. A szokások többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, a munkához, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint egyházi ünnepekhez fűződik.

Az ünnepekhez kapcsolódó szokások szövegből, énekből, táncból és különböző tevékenységből állnak. A falu emberének életében az ünnepek hiedelmei, mélyen gyökerező szokásai a hétköznapi munkáját, szerencsését akarták biztosítani, vagy az élet további folyását megjósolni.

A naptári év bizonyos napjaihoz kötődő szokások és hiedelmek számos ősi elemet tartalmaznak: A víz tisztító, gyógyító és termékenységvarázsló erejébe vetett hit az alapja pl. a húsvéti locsolásnak, a karácsonyi, szilveszteri aranyosvíznek. A tűznek tisztító, gonoszűző szerepe volt a népszokásokban, pl. a virágvasárnapi kiszabás elégetésekor. Tűzet, szentelt gyertyát gyűjtanak pl. karácsonykor, húsvétkor.

A hagyományőrzéssel párhuzamba vonva egyik legfontosabb fejlesztési terület a szociális kompetenciák fejlesztése. Ennek oka az, hogy óvodánkban minden csoportban van hátrányos helyzetű gyermek, akik nagy hátránnyal kezdik életüket. Ezt a hátrányt igyekszünk kompenzálni:

- a multikulturális nevelés megismertetésével,
- az elfogadással,
- az együttműködéssel,
- a közös élmény nyújtásával,
- a közös öröm szerzésével és átélésével,
- egymás segítségével

Komplex lehetőséget rejt a néphagyományok becsempészése az óvodai nevelés számára:

- élményt ad,
- szórakozást nyújt,
- ismeretekhez segít,
- fejleszti az ízlést,
- közösséget épít,
- hazaszeretetre nevel,
- viselkedési mintákat közvetít,
- megalapozza a gyermek érzelmi, hitbeli, esztétikai és morális biztonságát.

A gyermek saját és társai megismerésével (ki milyen feladatra a legalkalmasabb kiből milyen képesség a legerősebb – amelyre alapozva saját személyiségét alakíthatja, s amelyet használva leginkább) szolgálja társait, a közösséget.

Ha az óvónő felismeri a „gyökere” éltető szükségletét, a tevékenységekben rejlő érzelmi

hatástöbbletet, azokkal azonosul, átérzi az átadás, az újrateremtés felelősségteljes kötelességét, akkor **tudatossá válik** a hagyományörző nevelő munkája. Ez a szemléletmód határozza meg az óvodai nevelőmunka tervezését, szervezését.

A néphagyomány tartalma az egyes tevékenységformákban

Ének, énekes játékok, zenehallgatás:

Mondókák, énekes gyermekjátékok, népdalok, hangszeres népzene, néptánc

Vers, mese, dramatikus játék:

Népmesék, mondókák, közmondások, találós kérdések, népi ritmusok, jóslások

Rajz, mintázás, kézimunka:

Tárgykészítő népi játékok, népi jóslások, jeles napok, népszokások

Mozgás, mozgásos játékok:

Ügyességi játékok, kiszámolók, csúfolók, sportjátékok

Óvodánk jeles napjai:

A jeles napra való felkészülés az esemény előtt 2-3 héttel kezdődik

- Új búzából kenyérsütés

- Mihály nap: 09. 29. betakarítás
- Szüret, szüreti felvonulás: október
- Márton nap: 11. 11
- Advent: nov. 30. utáni első vasárnaptól a 4. vasárnapig
- Karácsony
- Újév köszöntő
- Vízkereszt 01. 06.
- Farsang vízkeresztől hamvazó szerdáig
- kiszebáb égetés, zöld ág járás
- Húsvét
- Májusfa állítás
- Pünkösd: Húsvét után 50. napon

Saját hagyományaink:

- Őszbúcsúztató: október vége, november eleje
- Mikulás: 12. 06.
- Anyák napja: május első vasárnapja
- Tavaszi műsor
- Gyermeknap: június 1.
- Iskolába menő gyerekek búcsúztatása

Folyamatosan érvényesülő hagyományaink

Születésnapok, névnapok megünneplése

Levél küldés – hosszabb ideje betegség miatt távol levő gyerekeknek

Ünnepek, megemlékezések

Nemzeti ünnep: március 15.

Víz világnapja:

Föld napja: ápr. 22.

5. A program tevékenységformái

5.1. Játék

Célunk

Boldog, nyugodt kiegyensúlyozott gyermekkor megteremtése, a gyermekek szabad örömteli tevékenységének biztosítása. Olyan játéklehetőségek nyújtása, amely alkalmas teremt a gyermekek harmonikus, sokoldalú fejlődéséhez, vágyainak, ötleteinek kibontakoztatásához.

Feladataink

- a játék alapvető feltételeinek biztosítása
- a környezetből szerzett élmények, benyomások feldolgozási lehetőségének biztosítása
- a játék tartalmának, minőségének gazdagítása
- az óvónő játékfejlesztő módszerének alkalmazása
- beszédképesség fejlesztése

Megteremtjük az alapvető feltételeket a szabad játéktevékenységhez. Napi és heti rendünkben garantáljuk, hogy gyermekeink fő tevékenysége a szabad játék legyen. A folyamatos napirenddel a játék védelmét teremtjük meg. Feladatunknak tartjuk, hogy a gyermekekkel együtt játsszunk, nem korlátozva a gyermek szabad önkifejező játékát.

Elengedhetetlennek tartjuk a nyugodt, derűs légkör kialakítását, hiszen mindez befolyásolja a gyermek játéktevékenységének, elmélyülésének alakulását, a közösségi magatartás fejlődését, az egyéni érdekek háttérbe szorítását, az együttjátszás élményének kialakulását. A nyugodt élmény-gazdag játékhoz megfelelő hely kedvenc „csónakházunk” területe a környező vízpart, s egyéb kirándulásra alkalmas helyeink.

A csoportszobáinkban kialakított helyszínek alkalmasak a különféle játéktevékenységek gyakorlására. A gyakorló, konstruáló és szerepjátékok éppen úgy a palettán vannak, mint a bábozás, a barkácsolás.

Valamennyi játékeszköz a fejlettségnek és a korcsoportnak megfelelően kerül a gyermekek birtokába, ügyelve arra, hogy a játékszerek ne okozzanak balesetet.

Az óvónők játéktámogató szerepe

Szükség és igény szerint kezdeményezünk, modellt nyújtunk, támogató, serkentő, ösztönző magatartással és elfogadó attitűddel segítjük az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását.

A gyermekek saját konfliktusmegoldó játékába nem avatkozunk be.

A gyermek hangulata, fegyelme és figyelme a játékszituáció közben máshonnan nem szerethető információhoz juttatja az óvónőt. Társas-kapcsolatai révén, beszédhelyzetekben informálódhat a nevelő a gyermek értelmi képességeiről is.

A gyakorlójáték során a gyermekek megismerik a tárgyak, eszközök tulajdonságait. A véletlen mozgásból siker lesz mely ismétlésre készítet, az ismétlések örömforrást jelentenek. Többféle lehetőséget biztosítunk a manipulációs gyakorlójátékhoz, mellyel elősegítjük a szem-kéz koordináció fejlesztését. Bizonyos mozgások begyakorlására kihasználjuk a különféle mozgásos gyakorlójáték lehetőségeit. Lehetőséget nyújtunk és biztosítunk a verbális gyakorlójátékra is.

Feladatunk segíteni a gyermeki játék továbbfejlődését, melynek során az eszközökhöz történő ragaszkodást felváltja a szerepekhez való azonosulási vágy.

A szerepjáték során tükröződik a gyermek élményvilága. Az ismeretek skálájának szélesedése nyomán az élmények egyre színesebbek, gazdagabbak, s így épülnek be a játékba. A valóság számára lényeges mozzanatait egyéni módon éli meg a gyermek. Felszínre kerülnek a környezetben látott, hallott, megfigyelt és tapasztalt mozdulatok, a nyelv, a stílus. Különböző kellékekkel segítjük a szerepjátékok vizuális megjelenítését is. A felnőttek mintájának alapján sajátítják el az erkölcsi értékeket, valamint a társadalmi együttélés szabályait.

Törekszünk arra, hogy fejlettségüknek, életkoruknak megfelelően a játéksituációk „helyszínei” bővüljenek.

Dramatizálás, bábozás közben szabadon jelenjenek meg az irodalmi, énekzenei élmények, melyeknek alapja a rendszeres élményadás. A játék kapcsán teret biztosítunk a spontán, érzellemmel telített játéksituáció kiélésének.

Kezdetben modellt állunk egy-egy szereplő karakterének megformálásához, kellékeket használva a képi megjelenítéshez. A báb az egyik legfontosabb eszköz az óvónő és a gyermek kezében is. A dadogó, hadaró gyerek ismert, de sok esetben maga által kitalált szöveget is tökéletes verbalitással ad elő, egyszersmind belebújik a szereplő „bőrébe”, hihetetlen sikerélményhez jutva.

Az építő, konstruáló játékok, a barkácsolás önmagában is kifejező eszköz, de más játékfajta kiegészítőjeként is megjelenik főleg a nagyobb gyermekeknél. Feladatunk az eszközök használatának, valamint a készítés technikájának a bemutatása. Megtanulnak a gyerekek tervezni, alkotni, fejlődik a kreatív gondolkodásuk. A szem-kéz koordináció, a problémamegoldó képesség magas fokra fejlődik. A kezdeti spontán alkotásokat felváltják az előre megtervezett, átgondolt, célzattal készített művek. Fontossá válik számukra a közös együttes alkotás.

A szabályjátékok sokféleségével az (egyszerűbbtől a bonyolultabbig) ismertetjük meg a gyermekeket. A mozgást fejlesztő szabályjátékokkal elősegítjük a térben való tájékozódást, az ügyességet. Értelemfejlesztő szabályjátékokkal a szociális magatartás az ismeretek bővítése, azok alkalmazása, a gondolkodás mechanizmusának megtanulása érhető el. A meglévő ismeretek pontosabbá válnak és újabb tapasztalatok birtokába juttatják a gyermekeket a természeti környezet megismertetését szolgáló játékok.

Beszédképesség fejlesztése

A gyermek játékát gyakran beszéddel kíséri, ezért igen nagy hatással van a kommunikációs képességének fejlődésére, miközben kreativitása, mozgása önkifejező-képessége is fejlődik. A játékot kísérő emocionális ingerek kiváltják a gyermek közlési vágyát, fejlődik beszédképességük. A kialakuló párbeszéd fejlesztik az egymáshoz való alkalmazkodás képességét, beszédben, viselkedésben egyaránt.

Az óvónő példaértékű beszédstílusa, választékos beszéde a szókapcsolatok alkalmazása, a hanglejtés, a hangsúly, a hangerő és hangszín mind-mind erősítik a nonverbális jelzések megértését. Az anyanyelvi játékok beszédfejlesztő céljai: artikuláció, szókincs, kifejezőképesség, légzési technika és hallásfejlesztés.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- dominánssá válik a szerepjáték, képesek szerepeket vállalni, megosztani, arról lemondani
- örömeiket lelik a játékban, egy játéktémát több napon keresztül is szívesen játszanak
- kialakul az együttjátszás öröme és igénye
- a játszócsoportok és társak között jó kapcsolat alakul ki, ahol kiegészítik egymást és segítik egymás játékát

- tudnak vezetni, vezetői posztról lemondani, alkalmazkodni egymáshoz és a szabályokhoz
- alkotásaikat egyéni ötlet alapján hozzák létre, képesek különféle anyagok kombinálására, bonyolultabb építmények létrehozására
- igyekeznek saját játékeszközöket létrehozni, s azokat a játéktevékenység során alkalmazni
- képesek a komoly ügyességet, alkalmazkodó készséget, szellemi erőkifejtést igénylő szabályjátékok megtanulására, pontos alkalmazására
- betartják a normákat a játékban és a társas kapcsolatokban

5.2. Játékba integrált tanulás

A tanulás a játék elválaszthatatlan eleme. Figyelembe vesszük, hogy a gyermeket tevékenységi vágya tapasztalatszerzésre, cselekvésre ösztönzi. Felfedez, spontán és irányított módon tanul, miközben ismeretre, készségre, jártasságra tesz szert, mely által gazdagodik személyisége. A játékon keresztül fejlődik értelmi képessége, érzékelése, észlelése, rövid és hosszú távú emlékezete, figyelme, képszerű, szemléletes gondolkodása. A gondolkodási műveletek fejlesztési lehetőségeit különböző szituációkkal bővítjük. A kötetlenséget kihasználva tudatosan és tervszerűen biztosítjuk a fejlődéshez szükséges differenciált tevékenykedés feltételrendszerét az általunk kezdeményezett és irányított fejlesztő játékokhoz. Biztosítjuk a dolgok sokszínű megtapasztalását, felfedezését, a rácsodálkozást, keresgélést, gyűjtögetést. Felhasználjuk a természetben található tárgyakat, terméseket. Saját testük is az ismeretek bővülésének forrása.

Szereplési vágyuknak is teret adunk. Fejlesztjük fantáziájukat, memóriájukat, ítélőképességüket, kitartásukat, kialakítjuk a természet iránti szeretetüket.

A pozitív megerősítést tartjuk fontosnak, melyet leginkább buzdítással, dicsérettel érhetünk el. Kerüljük a sztereotip értékeléseket, helyette gyermekek konkrét jó cselekedeteit emeljük ki, értékeléseink differenciáltak és árnyaltak legyenek. A sikerélmények új feladatok megoldására serkentik a gyerekeket.

A tanulás tervezése tudatos, átgondolt, melynek során a figyelem központjában az áll, hogy a gyermekek fejlődési üteme egyénenként változó s a különféle területeken is más és más. A tevékenységek átgondolása is igen fontos feladat. Nem az ismeretanyag növelése a cél, hanem az adott téma többoldalú megközelítésével történő hatékonyabb fejlesztés.

A tanulás a nevelés folyamatán belül valósul meg, a játékba integrálódik.

A tudatos tervezési munka az éves terv elkészítésével, anyaggyűjtéssel kezdődök.

A heti tervek elősegítik az óvónő napi átgondolt munkájának megvalósulását.

Az itt bemutatott heti terv minta, mely a gyermekcsoportok összetételének függvényében változtatható, nyugalmat és biztonságot adó tevékenységek viszonylag állandó helyével, időtartamával, a nemzetiségi tevékenységek beillesztésével.

A szervezett tanulás formái, munkaformái

„A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg”

A 3-6 éves korosztálynak egyaránt alkalmas szervezett tanulási formák:

Kötelező

mozgás, mozgásos játékok, futás, kocogás

Közvetve kötelező vagy kötetlen	mesélés, verselés, dramatikus játék, ének, énekes játékok, zenehallgatás, gyermektánc
Kötetlen	rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, a környezet tevékeny megszerettetése, megismertetése
Frontális	mozgás, mozgásos játékok, mesélés, verselés, dramatikus játékok, ének, énekes játékok, gyermektánc, zenehallgatás, futás-kocogás
Mikró-csoportos	rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, mesélés, verselés, dramatikus játékok, ének, énekes játékok, gyermektánc, zenehallgatás, futás, kocogás, a környezet tevékeny megszerettetése és megismertetése
Egyéni	részképességek fejlesztése egyéni igények szerint

A szervezett tanulás időkeretei

	Mesélés, verselés, dramatikus játékok	Ének, énekes játékok, zenehallgatás, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	Mozgás, mozgásos játékok	A környezet tevékenység megszerettetés, megismertetése
	naponta	hetente	hetente	hetente	hetente
3-4 évesek	5-10 perc	10-15 perc	10-15 perc	10-15 perc	10-15 perc
4-5 évesek	10-15 perc	15-20 perc	15-20 perc	15-20 perc	15-20 perc
5-6 évesek	15-20 perc	30-35 perc	30-35 perc	30-35 perc	30-35 perc

A napi maximális szervezett tanulási időkeret

3-4 évesek	35 perc
4-5 évesek	45 perc
5-6 évesek	65 perc

5.3. Verselés, mesélés

Célunk:

- a gyermekköltészet és a mesékben rejlő lehetőségeket felhasználva – a mondókázó, verselő, mesélő felnőttel való személyes kapcsolaton keresztül – a gyermek érzelmi biztonságának kialakítása;
- a gyermek mentálhigiénés fejlődésének elősegítése;
- az óvodás gyermek helyes szemléletmódjának és világmésképzésének kialakítása;
- az anyanyelv megszerettetése, a benne rejlő szépségek, gazdagság megismertetése, valamint a beszédkultúra megalapozása;

- az irodalom iránti érdeklődés felkeltése – a gyermek életkori sajátosságait figyelembe véve – irodalmi élmények nyújtásával;
- a tiszta-, érthető- és választékos beszéd kialakulása a belső képalkotás készségének formálása;
- a kommunikációs készség kialakítása.

Feladataink:

- a felhasználandó irodalmi anyagok igényes összeállítása;
- az életkori sajátosságoknak megfelelő mesék, versek, dramatikus játékok megválasztásával a gyermekek képességeinek fejlesztése;
- a dúdoló, mondókák, versek mozgással kísért mondogatása, a mondókázó, verselő, mesélő felnőttel – a mindennapos alkalmak során – formálódó személyes kapcsolaton keresztül a gyermekek érzelmi biztonságának kialakítása;
- a gyermekek érzelmi-, értelmi-, erkölcsi fejlesztése a mesék segítségével;
- a gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése a versmondás, saját mese és vers alkotása, mesék dramatizálása által;
- a mese, a vers személyiségfejlesztő hatásának segítségével hívása által a társas viszonyok alakítása, a valós élet szerepköreinek elsajátítása.

Az anyanyelv szerves része az óvodai élet minden mozzanatának a nevelés egész folyamatában. A beszéd által erősödik a gyermek biztonságérzete, nő tájékozottsága, gazdagodik ismerete. A helyes szép beszéd mélyíti érzelmeit, fejleszti esztétikai érzékét, előkészíti az irodalmi élmények befogadására.

Az irodalmi alkotások segítik a világ megismerését, emberi kapcsolatok alakítására tanít, mélyíti az önismeretet, vissza igazolja és egyben oldja a gyermeki szorongást. A gyerekek életkori sajátosságaiból adódik, hogy cselekedeteiben, megnyilvánulásaiban uralkodó szerepe van az érzelmeknek, ezért ajánlatos a megfigyelt eseményhez, jelenséghez tartalmilag kapcsolódó, pl. vers, mese, vagy meserészlet elmondásával elmélyíteni az élmény hatását. A mesélés, verselés, dramatizálás az egyik legalkalmasabb eszköz a pedagógus kezében a gyermeki mentálhigiéné megalapozására.

A gyerekek gyorsan elsajátítják a verseket, mondókákat, találós kérdéseket, mert a ritmus, a rím segít ebben. A művek hallgatása, elsajátítása, mondogatása során fejlődnek értelmi képességeik.

A mesék, versek kiválasztása

Az éves ritmust az évszakok körforgása, a természet változásai és a magyar néphagyományokon alapuló ünnepek és jeles napok határozzák meg. A népszokások, jeles napok köré gyűjtött mese-vers anyagunkkal, a népi mondókákkal változatosabbá lesz irodalmi, zenei nevelésünk, a gyerekek manuális és természeti jelenségekhez kapcsolódó tevékenységei is bővülnek.

A kiválasztott meséket, verseket az adott évszakokhoz csoportosítjuk, összegyűjtjük, emlékezetben tartjuk. Így tudunk kapcsolódni a pillanatnyi helyzetekhez. Az időjárás, életmód, a természet változásai a gyermekek számára élmény, sok apró megfigyelés, érzékszervi tapasztalás, újszerű játék forrása.

Az éves anyaggyűjtés során a magyar népmesék és gyermekmondóka gyűjtemények, ill. mesék, versek jelentenek elsődleges forrást, de ugyanígy helyet kapnak a klasszikus és a kortárs irodalmi művek is.

A nap folyamán sokat mondogatunk mondókákat, játszóverseket. Ezek segítenek az érzelmi kapcsolat kialakulásában és a kicsik számára könnyen megtanulhatóak. A játékhoz mindezek kellenek, hiszen a versélmény alapja a mozgás, amely csak később alakul át ritmusélménnyé.

Fontos, hogy ezeket figyelembe vegyük a korosztályoknak megfelelő versek kiválasztásánál.

A versek, mesék témái szóljanak a természetről, az állatokról, játékról, családról. Legyen közöttük vidám, humoros, ringató, gyors és lassú ritmusú. (Láncmesék, verses mesék, tündérmesék, folytatásos meseregények.)

A mesék sorrendjét a terjedelem, a motívumgazdagság, az epizódok összetettsége, a szerkezeti bonyolultság foka adja meg.

A versek közül egyaránt választunk olyanokat, amelyeket szeretnénk megtanítani és olyanokat is, amelyeket csak meghallgatásra szánunk, pl. a hangulata miatt.

Csoportszobáinkban igyekszünk mesesarkokat kialakítani, ahonnan a gyerekek a nap folyamán bármikor elvehetnek mesekönyveket, nézegethetik azokat, kérésükre az óvónő mesél belőle. A gyermekek számára elérhető helyen vannak a bábok, a meséléshez szükséges kiegészítők, kellékek is.

A „varázsmondóka, vagy a meseszignál” megszólalása segíti a mesehallgatáshoz szükséges lelki hangulat előkészítését.

Előadásmódunkban törekszünk a szeretetteljes, érthető, könnyen követhető beszédmódra. A gyerekek életkorának, nyelvi fejlettségének érdeklődésének megfelelően beszédhelyzeteket teremtünk.

A báb, dramatikus játék, anyanyelv kapcsolata

Bábozásra, dramatizálásra alkalmas mesék kiválasztásának szempontjai:

- rövidek,
- könnyen és gyorsan kivitelezhetőek,
- kevés szereplősek,
- párbeszédre alkalmasak legyenek.

A bábok útján olyan eszméket tolmácsolunk, amelyek a gyermek személyiségének fejlődését, kibontakoztatását szolgálja.

Megtanítja a szép, az igaz, és a jó meglátására. A mese többszöri meghallgatása és az óvónő bábjátékának, valamint a dramatizálásban résztvevő szereplők karakteres játékának hatására a gyerekek képesek lesznek segítséggel, majd önállóan is megjeleníteni az ismert történetet.

A bábozás, a dramatizálás egyik lényeges eleme a beszéd. Így, nagyon sok kifejezést, fogalmat gyakorolhatnak a gyerekek. A fejlesztés szempontjából nagy jelentősége van a különböző érzelmi állapotok kifejezésének hangleyjtéssel, hangszínnel és a beszéd tempójával. A gyerekek kifejezhetik, átélhetik, eljátszhatják saját érzéseiket, érzelmeiket. Gyakorolják a mese nyelvi eszközeit, megjelenített cselekvéseket megfogalmazzák, fogalomkörük bővül, szókincsük gyarapodik. Megfogalmazznak tulajdonságokat, gyakorolják a kérdő, felkiáltó, felszólító mondatokat.

Óvodánk bábparavánnal és bábokkal felszerelt könyvtárszobával rendelkezik, mely kiváló lehetőség a valódi bábszínházélmény megteremtéséhez.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- várják és igénylik a mesemondást,
- szeretnek bábozni, kedvelt időtöltésük az ismert mesék dramatizálása,

- gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, szándékos figyelmük fejlődik, beszédképességük, beszédkedvük erősödik,
- képesek önálló mesemondásra, azt többnyire szöveghűen adják elő,
- az érthető, kifejező beszédképesség alapjai kialakulnak,
- élményeik elmondásával megtanulják az összefüggő beszédet,
- egyszerű meséket, történeteket képesek kitalálni, amelyeket mozgással, beszéddel megjelenítenek,
- szívesen mondanak el a természeti környezetben jelenséghez, környezeti elemhez kapcsolódó verseket.

5.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Célunk

Az énekelés, az énekes játékok, valamint környezetünk valamennyi érdekes és kevésbé érdekes természetes hangjának megismertetése és megszerettetése – a gyermekek zenei játékos alkotókedvének hallás- és ritmusérzékének, mozgáskultúrájának fejlesztése. Közös énekléssel a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, zenei képességük erősítése, népi hagyományok megismertetése, zenei ízlésüknek és esztétikai fogékonyságuknak fejlesztése. A mindennapok része legyen az ének, az énekes játékok, zenehallgatás.

Feladatunk

A zenei anyagok igényes, életkornak és korcsoportnak megfelelő kiválasztása

A gyermekek érdeklődésére, mozgásszeretetére építve fejlődik hallásuk, ritmusérzékük.

A gyermekek zenei képességeinek (egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás), zenei emlékezetének, és mozgáskultúrájának fejlesztése.

Az óvodába lépés pillanatától az óvónő lehetővé teszi, hogy a gyermekek örömmel, bátran, saját kedvükre énekelgessenek akár kitalált szövegeket is. Dúdolgassanak dallamokat, dallamrészeket.

A zenei nevelésünk nem csupán kezdeményezésekre, ill. foglalkozásra korlátozódik, hanem a napi tevékenységekre is kiterjed, és magába foglalja a zörejeket, zenei hangokat és a természetből jövő állandó hangokat is.

A zenei nevelés szervezeti formája lehet: frontális, mikro-csoportos, és egyéni jellegű. Az óvónő a spontán éneklést akár a csoportszobában, akár a szabadban segítse elő.

Az óvónő énekhangja, hangszeres játéka, klasszikus és népzenei művek egyaránt kielégítik a gyermekek zenehallgatási vágyát.

A zenei anyag kiválasztásának szempontjai

A 3-4 éves korú gyermekek ismerjenek ölbeli játékokat, mondókákat, amelyeknek egyenletes lüktetését játékos mozdulatokkal tudják kísélni.

A halk és hangos megkülönböztetése, beszéden, mondókán, éneken keresztül.

A környezet hangjainak megfigyelése, dallamjátszó hangszerek hangszínének megfigyelése.

Kezdetben egyszerű 2-3 hangból álló énekes játékokat ismerjenek meg, amelyeket álló helyzetben játékos mozdulatokkal játszhatnak el. Később 4-5 hangból álló játékokat, amelyeket körben járással tudnak kísélni, esetleg szerepcserélős párválasztót is.

A 4-5 éves korú gyermekek tudják az ismert mondókákat, dalokat egyenletes lüktetéssel, ritmushangszerekkel kísélni.

A halk-hangos megkülönböztetése ének, beszéd, taps során, valamint magas-mély érzékeltetése, dallamvonal érzékeltetése a levegőben a hallásfejlesztés fontos területei.

Az énekes játékoknál ismert mozgásformák: a szerepcserés párválasztók, sorgyarapító játékok, kaputartás.

Ismerkedjenek meg egyszerű táncmozdulatokkal, alakítsanak ki különböző térformákat, csigavonalakat, hullámvonalat.

Ismerjenek fel különféle zörejeket, különböző tárgyak hangját és hangszerek hangjai.

Az óvónő adjon lehetőséget az önálló éneklésre, ezzel is segítve a tiszta éneklést.

Zenehallgatás keretében ismerjenek meg műdalokat óvónői előadásban, hallgassanak hangszeres muzsikát, melynek időtartama 2-5 perc.

A 6-7 éves korú gyermekek ismerjenek fel tanult mondókákat, azok ritmusa alapján, találjanak ki, pl. nevükre, jelükre ritmusmotívumokat. A ritmuseszközök használata legyen megszokott az egyenletes lüktetés kifejezésekor.

A hallásfejlesztés további területei a halkabb, hangosabb érzékeltetése, dallamfelismerés dúdolásról, dallambújtatás, valamint a tiszta éneklés az egyéni éneklés gyakorlásával.

E korosztály számára bővítjük a gyermek-néptánc elemeit.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

A gyermekek énekes játékokat énekelnek, játszanak (szorongás nélkül, egyedül is énekelnek).

Tudnak ritmust, dallamot, mozgást rögtönözni, kiolvasót játékos helyzetben alkalmazni.

Érzik az egyenletes lüktetést, a dalok, mondókák ritmusát és meg is tudják különböztetni őket.

Felismerik a magas-mély, gyors-lassú, halk-hangos közötti különbségeket, és tudják is alkalmazni.

Felelgetős játékot játszanak két csoportban.

Tisztán énekelnek vissza változatos dallammotívumokat.

Felismerik a dallamot dúdolásról, hangszerről, a hasonló fordulatokból, sajátos kezdő, vagy erősen eltérő belső, vagy záró motívumokról.

Tudnak dalokat, mondókákat – hallható jelre – hangosan és magukban énekelni, ill. mondani.

Érzékenyek a természet és a környezet hangjaira, figyelik és megkülönböztetik a hangszíneket zörejen és beszédhangon egyaránt.

Élőben ismerkednek néhány hangszerrel, azok hangjával, megszólaltatásuk módjával, tudnak a muzsikára körbejárni, egyszerű táncmozdulatokkal.

5.5. Rajzolás, festés, mintázás kézimunka

Célunk

A gyermekek esztétikai nevelése, képi plasztikai kifejezőképességének, téri tájékozódó képességének fejlesztése. Élmény és fantázia világuk gazdagítása, a különböző ábrázolási technikák megismertetése, alkotókedv felkeltése önálló képi kifejezése.

Tér-forma-szín képzetének gazdagítása.

Feladatunk

Feltételek megteremtése:

- alkotó légkör biztosítása

- megfelelő hely, alkotósarok, vagy állandó barkácsasztal biztosítása
- eszközök a gyermekek számára elérhető helyen való tárolása
- az eszköztár folyamatos bővítése, pótolása, gyűjtése
- az óvodapedagógus minta adó tevékenysége, gazdag élményanyag biztosítása, folyamatos részvétel segítség nyújtás a gyermekek kérésére
- elegendő idő biztosítása a tevékenységre.
- igény kialakítása az esztétikai élmények befogadására.
- Segítünk a gyerekeknek a munkájuk eredetiségének és értékének elbírálásában, mások munkájának elismerésében.
- Ösztönözzük, bátorítsuk őket, hogy kialakuljon bennük az alkotás iránti igény, ötletesen, fantáziadúsan rajzoljanak, alkossanak.

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka technikáit a csoport és a gyerekek egyéni képességeihez igazítjuk, de a témát, melynek segítségével a gyerekek az adott technikákat elsajátítják, mindig a külső világ tevékeny megismerésének témája határozza meg.

A gyermek 3-4 éves korban mindennapi játék során kapcsolódjon be az alkotó tevékenységbe. Már a beszoktatás időszakában találkozzanak a vizuális nevelés eszközeivel, ismerkedhessenek a technikákkal. Ismerjék meg az anyagok alakíthatóságát: agyaggal, sóliszt gyurmával gyurkáljanak, sodorjanak, gömbölyítsenek, simítsanak, tépjenek, használjanak ujjfestéket. Firkáljanak bátran zsírkrétával, aszfaltkrétával.

Sajátítsák el az ecsettel való festés technikáit valamint ismerjék meg a festés különböző változatait, mint a fröcskölés, hengerelés, lenyomatképek, márványozás, monoprintek.

Rajzoljanak papírra, táblára, homokba, hóba. Építés során megismerkednek a geometriai formákkal. Építsenek síkban és térben szabadon. Nevezzék meg építményeiket. Ismerjék meg az alapszíneket.

Bemutatjuk az anyagok és eszközök helyes használatát, segítséget nyújtunk az alpmozdulatok elsajátításához. Időt hagyunk a begyakorlásra. A gyerekek tetszés szerint vesznek részt az alkotó munkában. Ebben az életkorban a tevékenység gyakorlása fontosabb, mint létrehozott produktum. Értékeljük, és minden esetben dicsérjük a munkát, és segítjük a technikai továbblépést.

A gyermekek 4-5 éves korában az eddigi szándéktalan firkát felváltja a „valamit” alkotás öröme, megjelenik az ember-ábrázolás.

Feladtunk a sokoldalú vizuális élmény-nyújtás, buzdítjuk a gyerekeket átélt élményeik megjelenítésére.

Megismertetjük őket új képalakító, ill. plasztikai technikákkal pl. kollázs, montázs, karcolásos, kaparásos, viaszkaros technikák, mozaik képek készítése, homok szórás, homok festészet. Különböző papírtechnikák alkalmával, elsajátítatjuk a helyes ollóhasználat technikáját. A gyerekeket megismertetjük, hogyan és miként használhatják a természet kincseit barkácsolásra.

Ünnepek alkalmával használati, ill. ajándék tárgyakat készítünk, pl. gyertya –öntés, merítés, szappan szobrászat, gipsz öntés, stb.

Megteremtjük annak lehetőségét, hogy különböző formájú lapokra rajzolhassanak, így ismerkedve a síkidomokkal. Gyakorolva a különböző alakú papírokon a tárgyak elhelyezését (téri ábrázolás megjelenítése síkban) Bevonjuk a gyereket a csoportszobát díszítő dekorációs munkába. Papírt hajtogatunk 4-5 lépéses egyszerű origami-figurákat készítünk. Varrunk papírra, megtanulunk gombot varrni, többféleképpen fonunk és fűzünk, elsajátítjuk a szövés alapjait.

Az alapszíneket keverjük, megneveztetjük a színárnyalatokat.

Lehetőséget biztosítunk műalkotásokkal való találkozásra, kiállítások megtekintésére (iskolában, művelődési házban, tájházban.)

A gyermekek 6-7 éves korokra elmélyülnek a papírhajtogatásban, önállóan tudnak meghajtani 5-6 formát. Domborműveket, lenyomatokat készítenek. Megismertetjük a

gyerekeket újabb technikákkal pl. batikolás, fonalfestés. Egyre több közös munkát készítünk, díszítő munkát végzünk. Szimmetrikus alakzatokat hozunk létre, pl. megépítjük egy tárgy, vagy épület tükörképét.

Lehetőséget teremtünk a mindennapi barkácsolásra, biztatjuk őket a szerepjátékokhoz hiányzó kiegészítő eszközök elkészítésére. Ötleteket adunk, segítséget nyújtunk.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- Az eszközöket készség szinten kezelik, önállóan alkalmazzák a megismert technikákat.
- Mondanivalójukat képesek vizuálisan kifejezni.
- Képzalkotásban egyénileg jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- Plasztikai munkáik egyéniék, részletezőek.
- Téralakításban, építésben bátrak, ötletesek, együttműködők
- Örülnek az alkotásaiknak és közösen elkészített kompozícióknak.
- Rácsodálkoznak a szép látványra, megfogalmazzák értékítéletüket, tudnak beszélni alkotásaikról.

5.6. A mozgás, mozgásos játékok

Célunk

A gyermeki mozgásigény kielégítése, a rendszeres mozgás megszerettetése, mozgáskedv fenntartása, testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése.

Az egyéni képességek kibontakoztatása és fejlesztése a mozgásélmény sokirányú megtapasztalásával.

Az összerendezett mozgás kialakításának elősegítése, az alkalmazkodó-tájékozódó képesség és akarati tulajdonságok fejlesztése.

A sokszínű változatos és örömteli biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal biztosítani a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező hatásait egymásra. Célunk továbbá, hogy a gyermeki fejlődés szempontjából annyira jelentős mozgástevékenység tervezésébe, szervezésébe még több tervszerűséget, tudatosságot vigyünk, melyhez szükség van az alkotó módon történő alkalmazására és tudatos gondolkodásra. A gyógytestnevelés óvodai kereteken belüli bevezetésével annak preventív hatásával kiküszöbölhetőek lesznek a leggyakoribb kisiskoláskorú gerincbetegségek.

Feladatunk

A mozgás feltételének biztosítása.

Különböző szervezeti formák megteremtése

A mozgásfejlődés és kapcsolódó értelmi, szociális készségek fejlesztése.

Motoros képességek fejlesztése: kondicionális képességek – erő, gyorsaság, állóképesség.

Koordinációs képességek – egyensúlyérzék, kinezetikus differenciáló képesség, mozgékonyaság, hajlékonyaság képessége

A nagymozgások, szem-kéz-láb koordináció, egyensúlyérzék, finommozgás fejlesztése. A testséma, valamint a testrészek megismerése

A mozgásfejlesztés lehetőségei

Az óvodai tornaterem kiváló lehetőséget nyújt a különböző tevékenységek végrehajtására.

- mindennapos szervezett és szabad mozgás
- a konkrét fejlesztést szolgáló testnevelés foglalkozás
- játékidőben történő mozgásfejlesztés

A mozgásos játékoknál, a mozgásos feladatoknál figyelembe vesszük a csoportok fejlettségét, összetételét, egyéni képességek szintjét.

Testnevelés foglalkozás

Az óvodai testnevelési mozgásanyagban a természetes mozgások dominálnak, amit a gyerek ösztöne diktál pl: kúszós, csúszós, mászós, egyensúlyozós. Így a természetes mozgásformáknál jobb gyógytestnevelési gyakorlatokat nem is lehetne kitalálni. Ugyanis ezzel a törzs mindkét oldalát egyformán foglalkoztatjuk, melyek nélkülözhetetlenek a test izomcsoportjainak arányos fejlődéséhez, valamint a keresztcsatornák harmonikus működéséhez. Fontos, hogy általunk szerepet kapjon a prevencióval bíró egyensúlyozó és természetes mozgásokra alapuló gyakorlat sorozatok összeállítása. Az óvodai élet során fontos megszerveznünk a különböző gyógytestnevelési csoportokat, (ortopédiai, idegrendszeri, hallás, gyengén látás), melyek a napi élet során a délutáni tornatermi irányított foglalkozásokban teljeseznek ki.

Az életkornak és korcsoportnak megfelelően úgy állítjuk össze a mozgás anyagot, hogy a feladatokat szívesen, örömmel végezzék a gyerekek. Fontos szempont a foglalkozások szervezésénél, hogy a gyerekek folyamatosan mozogjanak, minimális várakozási idővel.

A foglalkozásokon főként a kondicionális és a koordinációs képességek, a testséma, az oldaliság fejlesztését segítő mozgásos játékokat, mozgásokat részesítjük előnyben. A tornaszobában, illetve a szabadban is végezzük ezeket a szervezett mozgásos játékokat, mozgásokat. Figyelembe vesszük a fokozatosság elvét. A néhány perces bemelegítést követik az előkészítő gyakorlatok, a rávezető eljárások, melyekkel a főgyakorlatokat készítjük elő.

Ezután következik a főgyakorlat, ezt követi a játék, mely során játékos formában begyakoroljuk a tanult mozgásokat.

A feladatok végrehajtásánál nem az az elsődleges, hogy a gyerekek tökéletesen kivitelezett gyakorlatokat mutassanak be, hanem olyan készség és képesség birtokába kívánjuk eljuttatni a gyermekeket, mely egyre inkább alkalmassá teszi őket a pontos feladatok elvégzésére. A testnevelés foglalkozásokon gyakran használunk kézi szereket. Ezek a eszközök fejlesztik a finommotorikát, valamint a helyes használaton túl megismerik az eszközök tulajdonságait is. A fejlettségtől függően minden gyermeknek biztosítjuk a megfelelő gyakorlási időt, örömteli, sikerélményhez juttató mozgást.

Egyszerűen magyarázzuk el a feladatokat, óvónői, vagy később gyermek bemutatása által tesszük egyértelművé a műveletet, szemléletessé a mozgásokat, a játék módját, a szabályokat. A mozgástevékenységek során elengedhetetlen szempont a balesetek megelőzését szolgáló szabályok betartása.

Lehetőség van a rendszeresen szervezett foglalkozásokon a fejlesztő program feladatainak fokozatos és tervszerű megvalósítására. A mozgásfejlesztő program és a testséma fejlesztés valamennyi feladata beépíthető a testnevelés foglalkozásokba.

Az észlelés területéről a következő feladatok beépítésére van lehetőség:

- alaklátás, formaállandóság fejlesztése (formaalakítás mozgással, különböző alakzatok végig mozgása, körbe mozgása)
- kinezetikus mozgásészlelés fejlesztése: behunyt szemmel bizonyos mozgások végzése, feszültség és elernyedés érzékeltetése

- térészlelés fejlesztése: alapvető térirányok megismerése, saját testének közvetítésével.

A verbális fejlesztő programból a testrészek, helyzetek, mozgások, téri irányok pontos és gyakori megnevezésére van mód.

Kisebb gyerekeknél, 3-4 éveseknél a testnevelés anyaga a természetes mozgásokat tartalmazza, ezért ennél a korosztálynál a nagymozgások fejlesztése kiemelt feladat. Ebben a korban tökéletesedik tovább a járás, finomodik a futás. Fontosnak tartjuk a testséma fejlesztését, a testrészek megismerését, hogy a gyermeknek önmagáról egyre pontosabb információi legyenek, mely elengedhetetlenül szükséges az „énkép” kialakulásához. A testnevelési foglalkozásokon a legtermészetesebb módon ismerkedhet testrészével és azok funkcióival. A testrészek mozgatásával, megérintésével, behatárolásával és megnevezése közben szerzett tapasztalatokkal teljesebbé válik a gyermekek „test térképe”

Jól alkalmazható a testséma fejlesztő programból:

- a testrészek ismeretét célzó gyakorlatok
- a tárgyakhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlása
- a test személyi zónájának alakítása

Megismerkednek különböző járás, futás, ugrás, támasz, egyensúly gyakorlatokkal. Megismertetjük őket a labdával, mint kézi szerrel, annak tulajdonságaival, s a vele végezhető játékos mozgásokkal. Fontosak a szem-kéz, szem-láb koordinációs gyakorlatok (labdajátékok, járások, futások).

A nagyobbaknál, 5-6-7 éveseknél törekszünk a nagymozgások egyre pontosabb végeztetésére. Ennél a korosztálynál nagy hangsúlyt fektetünk finom mozgás fejlesztésére. Ez igen lényeges fejlesztési terület, mivel a finom mozgás összerendezettsége az írás előkészítés elengedhetetlen feltétele. Testnevelés foglalkozásokon ezt természetes módon a kézi szerek különböző fogásmódjával gyakoroljuk. Lehetőség nyílik továbbá a keresztcsatornák fejlesztésére is.

A nagymozgások bővülnek a különböző ugrásokkal, guruló átfordulással, pontosabb szem-kéz, szem-láb koordinációt igénylő gyakorlatokkal, felugrásokkal, célba dobással. A gyerekek elsajátítják a biztonságos mozgáshoz szükséges szabályokat (baleset megelőzés), megtanulnak egymáshoz alkalmazkodni, tapasztalatokat gyűjtenek.

A játék során versenyjátékokat is játszunk, amelyekkel közösségi magatartásukat is fejlesztjük és segítjük az egészséges versenyszellem kialakulását, az önfegyelmet a figyelem megerősödését.

Játékidőben történő mozgásfejlesztés

A játék során, a csoportszobában és a szabadban egyaránt igyekszünk megfelelő helyet, időt, eszközt, élményt biztosítani a mozgásra, a mozgásos játékok játszására, gyakorlására.

A csoportszobai játékok alkalmával is lehetőség nyílik a finommotorika fejlesztésére (rajzolás, festés, gyurmázás, gyöngyfüzés, hajtogatás, vágás, puzzle, stb.). Ezek gyakorlására a nap folyamán lehetőséget biztosítunk.

Az udvarunk és játszókertünk is sok edzési lehetőséget kínál a gyerekeknek. A stabilan rögzített kültéri fejlesztő játékok változatos tevékenységet biztosítanak. Ezeken a szereken önállóan gyakorolhatják a mozgásokat, (függés, egyensúlyozás, mászás, lengés, stb.).

Egyéni képességeik szerint hagyjuk kísérletezni a gyerekeket állandó felügyelet mellett.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

A gyerekek szeretnek mozogni.

A gyerekek nagymozgása, finom mozgása, egyensúlyérzékelése, összerendezett harmonikus mozgása kialakul.

Betartják a szabályokat, kialakul egészséges versenyszellemük.
Önfegyelmük, figyelmük megerősödik, képesek lesznek a kudarc elviselésére
Tudnak környezetükben tájékozódni.

5.7. A külső világ tevékeny megszerettetése és megismertetése során szerzett matematikai tapasztalatok a környezettel való ismerkedés az óvodai nevelésünk egészében érvényesülő folyamat.

Ebben ötvöződik:

- a természet, környezet szeretetére, tiszteletére nevelés
- környeztünk esztétikus kialakítása
- hagyományok őrzése, ápolás

Tevékenység célja:

- a gyermekek közvetlen és tágabb természeti és társadalmi környezetének megismertetése, amely az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz nélkülözhetetlen
- a valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszony alakítása a természethez, környezethez, népi értékekhez emberi alkotásokhoz:
- - tanulja ezek védelmét, értékének megőrzését.

A tevékenység feladata:

- tapasztalatszerzés a közvetlen és tágabb környezetről
- segítség tapasztalatok feldolgozásában
- élményszerzési lehetőség biztosítása
- szülőföldhöz való kötődés- hazai táj ismerete
- hazaszeretet érzelmi megalapozása
- népszokások, tárgyi kultúra értékeinek megismertetése, felfedeztetése
- olyan hagyományok beépítése az óvodai életbe, amely változatosabbá, gazdagabbá teszi a gyermek életét – jeles napok
- (Víz világnapja, Meteorológiai világnap, Föld napja, Madarak és fák napja, Környezetvédelmi világnap, Takarítási világnap, Állatok világnapja, Műemlékvédelmi világnap)
- környezetvédelem, környezet higiénia megalapozása

A természet, környezet szeretetére, tiszteletére nevelés:

A környezeti nevelés a családban kezdődik és szervezett keretek között az óvodában

folytatódik.

Itt alakítjuk ki a gyermekek érzelmét vonzódását a természet iránt.

A környezetvédelem óvodáskorban az ismerkedéssel, környezetünk megszerettetésével kezdődik.

Fontosnak tartjuk, hogy közvetlen módon találkozzanak a természet védelemmel.

Óvni, védeni csak úgy lehet, ha megismerik az erdő, mező, rét, életközösségét.

Mindezt változatos módszerekkel, tapasztalatszerzéssel, a tevékenységek összekapcsolódásával értjük el.

Az ismeretek gyarapítása közben fejlesztjük a gyermekek értelmi képességeit (érzékelés, észlelés, figyelem, gondolkodás, képzelet, emlékezet), nyelvi kifejezőkészségét, társas magatartását.

Középpontba helyezzük az élmények szerepét, a gyermeki személyiség tiszteletben tartását.

Munkánkban érvényesül a felelősség – szabadság elve.

Az óvodáskor a személyiségfejlődés szempontjából nagyon fontos szakasz.

Ez is indokolja, hogy tervünk élményközpontú.

A természet- és környezetvédelem megismerése évszakokhoz kapcsolódik.

Változatos, egymásra épülő tevékenységeket tartalmaz, melyet örömforrást jelentenek a gyermekek számára.

Tudjuk azt, hogy a gyermekkorban átélt élmények döntően befolyásolják a gyermekek későbbi értékrendjének alakulását.

Személyiségük a legfőbb eszköze annak, hogy a környezeti attitűdjeinket értékrendjeinket követendő mintát adjunk a számára.

A foglalkozások anyaga a homogén és heterogén csoportokban minden gyermek számára azonos, differenciálás a megoldás módjában és az elvárásban van.

A gyermekek a természeti és társadalmi környezetben szerzett ismereteiket játékban felhasználják, folyamatosan gyakorolják, munkatevékenységeikben alkalmazzák.

- ébren tartják kíváncsiságukat , érdeklődésüket
- fontos a felfedezés öröme, amely táplálja az ismeretszerzést
- lehetőséget ad minél több érzékszervvel való tapasztalásra élmények többszempontú felfedezésére.

Tapasztalatszerzés módjai:

- alkalmi és folyamatos megfigyelés
- gyűjtés
- szituációs játékok, ahol a játék helyzetet az óvónő teremti a gyermekek számára.

A foglalkozásokat úgy szervezzük, hogy a hét eleji időszak az élménygyűjtés, a hétféle az élmények feldolgozása legyen. (levelek, termések gyűjtése, felfűzése, barkácsolás, rajzolás, festés, befőzés, saláták készítése stb.)

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek minél többet ismerjenek meg környezetükből.

Ezért szervezünk számukra élményszerző sétákat, kirándulásokat.

Az élővilág megismeréséhez, megszerettetéséhez alakítjuk ki csoportjainkban a természetsarkot.

A meglévő dísznövények mellett az évszaktól függően nevelhetünk, csíráztathatunk (pl.: babot, vöröshagymát, búzát, kukoricát)

Hajtathatunk gyümölcsfaágat (alma, barack stb.) és cserjéket (pl. aranyeső, japánbirs stb.)

Megfigyeljük a növények fejlődését, beszélgetünk.

A kirándulások, felfedező séták alkalmával kincseket keresünk és találunk.

Az erdőn, mezőn, Duna parton gyűjthető kincseket a csoportszobában használjuk fel (barkácsolás, dekorálás, terepasztal készítése)

A szabadban történő megfigyeléseket változatos, komplex formákba dolgozzuk fel, irodalmi, zenei anyaggal tesszük színesebbé.

A kirándulások és séták nagyon jó lehetőségeket kínálnak a mozgásos és matematikai tapasztalatok szerzésére, a környező valóság formáival történő ismerkedésre.

Felismerik az alak, nagyságbeli, téri viszonyokat, fejlődik tér, sík és mennyiség fogalmuk.

Problémahelyzetek létrehozásával a gyermekeket a logikus gondolkodásra készítjük.

Mindez alkalmat ad arra, hogy a korábban mozaikszerűen megszerzett benyomásait rendszerezzük, a megfigyelések, tapasztalatok körét szélesítsük, mélyítsük, a spontán tanultakat rögzítsük.

Problémahelyzetek létrehozásával a gyermekeket a logikus gondolkodásra készítjük.

A gyermekek tanulási teljesítményére tudására, viselkedésére, magatartására ösztönzőleg hat, hogy mindezt közösségben végzik.

A megfigyelések kísérletek alkalmasak arra, hogy a gyermekek a mi segítségünkkel megismerkedhessenek, a talaj, a víz, a levegő, a hőmérséklet fontosságával, védelmével.

Célunk, hogy a gyermekek jól érezzék magukat az óvodában, magatartás jegyeik, értelmi képességeik, a világról szerzett helyes ismereteik megerősítést kapjanak.

Környezetünk esztétikus kialakítása:

Fontosnak tartjuk az esztétikai környezetünk kialakítását az óvodai épületen belül és kívül is.

Az első benyomások meghatározóak, a gyermekek és a szülők számára.

Igyekszünk a barátságos létkört kialakítani.

Tudjuk azt, hogy a szép iránti fogékonyság csak állandó folyamatos ráhatás mellett alakítható.

Szeretnénk elérni, hogy az óvodásainkban alakuljon ki a szép keresésének az igénye, ehhez pedig alapfeltétel a szép meglátáshoz szükséges készségek bizonyos fejlettsége.

Az óvodáskor folyamán fokozatosan tágitjuk a szépség világát, aminek eredményeként egyre több tárgy jelenség vált ki esztétikai élményt vált ki a gyermekekből;

az érzéletekre hat, érzelmeket vált ki és gondolatokat ébreszt, formálja az ízlés világukat.

Az esztétikai iránti igényességünk megmutatkozik a csoportszobák berendezésében, az öltözők, mosdók, folyosók díszítésében.

Nagy hangsúlyt fektetünk az udvar ízléses kialakításában.

Vonzó, szép óvodai környezetben arra neveljük gyermekeinket, hogy ne rongálják környezetük tárgyait, óvják védjék az értékeket.

Környezet megismerésének nevelési területei:

1. A gyermekek és környezete

- Óvoda és környéke
- Család, otthon, kapcsolatok
- Testünk, testrészek, érzékszervek
- Évszakok
- Napszakok
- Növény és állatvilág
- Közlekedés
- Színek árnyalatok

- Környezetünk, mennyiség, tér, szín, formai viszonyai
- sorozatok, irányok, szimmetria, relációk
- halmazok rendezése, becslés, párosítás
- oksági kapcsolatok keresése
- irányok, mennyiségi ismeretek
- geometriai formák, síkmértani- térbeli
- alakzatok: válogatás, rendezés, csoportosítás
- mérés- térfogat

2. Környezeti elemek védelme

- Talaj, víz, levegő, hőmérséklet, élővilág

3. Környezetvédelmi napok

- Víz világnapja március 22.
- Meteorológiai világnap március 23.
- Műemlékvédelem világnap április 18.
- Föld napja április 22.
- Madarak és fák napja május 10.
- Környezetvédelmi világnap június 5.
- Takarítási világnap szeptember 20.
- Állatok világnapja október első vasárnapja

1. Víz világnapja: március 22.

Csoportban:

- patak, folyó, tó fogalmának tisztázása

Tudatosítani kell a gyermekben, hogy a természet víz is élőrendszer , ne szennyezzük!

2. Meteorológiai világnap: március 23.

- Óvodában „hőmérő baba” felállítása és mindennap bejelölés, hogy hány fok van.

(egy hétre tervezve)

3. Műemlékvédelmi világnap: április 18.

- Az intézmények környezetének rendbetétele ami megkezdődik április 18-a előtt és egész év folyamán tart.

- A gyermekek bevonása a takarításban, közvetlen környezetünk szépítésébe.

4. **Föld napja:** Április 22.

A napraforgó ültetése a kerítések mellé
virágok ültetése ládába (muskátli)

Termőföld vizsgálata:

- több edénybe magültetés (pl. babot ültetünk)

Talajvizsgálat: - talajban élő állatok (pl. giliszta)

- papírra tegyük rá
- figyeljük a mozgását, testfelépítését?
- vizes földből miért jön elő a giliszta?
- nagyítóval vizsgáljuk meg az egyes növényeket
- gyökerét
- hasonlítsuk össze (egy- kétszikű)

5. **Madarak és fák napja:** május 10.

Rajzolj arcot a fának!

az óvoda udvarán élő fákat ismerjék meg, betudják azonosítani.

Fontos, hogy a gyerekek tisztában legyenek az erdő, állat, madár, növényvilággal.

- Tudjanak megnevezni, felismerni erdőben élő madarakat, állatokat
- Ismerjenek és tudjanak megkülönböztetni fát, bokrot, virágot
- Beszélgessünk a költöző és itthon maradt madarokról

6. **Környezetvédelmi világnap:** június 05.

Szelektív hulladékgyűjtésről tapasztalatszerzés, alkalmazás.

7. **Takarítási világnap:** szeptember 20.

- Szelektív hulladékgyűjtés
- Háztartási hulladékok szétválasztása
- Mi történik a szeméttel?
- Hogyan hasznosíthatók a hulladékok?
- Újra papírkészítés
- Újságpapírgyűjtés: fekete-fehér abból lesz az újra papír
- PET palack kupagyűjtés

8. **Állatok világnapja:** október első vasárnapja

- Állat kiállítás megtekintése

- Ismerkedés a ház körüli állatokkal (családoknál)
- Madarak etetése télen

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- kialakul igényük a környezetük szépítésére, megóvására
- megtanulja értékelni, környezeti elemeket: talaj, víz, levegő, hőmérséklet, élővilág
- ismerik a gyümölcs, növény szót gyakorolják gondozásukat, ápolásukat
- az állatok, madarakat tudják csoportosítani aszerint hol élnek, össze tudják hasonlítani külső jegyek alapján, hasznosságuk szerint
- tájékozottak az évszakok körében, tudják jellemzőiket
- felismerik a napszakokat
- tudnak tájékozódni saját környezetükben
- ismerik lakásuk címét, óvodájuk nevét
- tudjanak tájékozódni az óvoda épületén belül
- ismerjék óvoda összes dolgozóját név szerint
- tudják szüleik nevét, foglalkozását, saját születési idejüket
- gyakorlottak a gyalogos közlekedésben, szabályok betartásában
- ismerik a vízi- légi- szárazföldi közlekedést
- felismerik, megnevezik testrészeiket, érzékszerveiket
- a tárgyakat összetudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma szín szerint
- számlálni tudnak 10-ig

5.9. Német nemzetiségi nevelés az óvodában

5.9.1. Kétnyelvű óvodai nevelésünk célja

Pedagógiai programunkat a Nemzetiségi törvény, A nemzeti és etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve, és Óvodai nevelés országos alapprogramjának figyelembevételével készítettük el.

Céljaink

- a német nyelv és kultúra közvetítése a gyermekek életkorának, ill. értelmi fejlettségi szintjének megfelelően
- a német nemzetiség kulturális javainak és hagyományainak ápolása a gyermekek életkorának megfelelő módon
- az iskolai nyelvtanulás előkészítése a nyelvi készség megalapozásával, tervszerű kiejtéstanulással, tevékenységközpontú nyelvi közeg kialakításával
- a gyermek anyanyelvének tiszteletben tartásával kétnyelvű identitástudat kialakítása

5.9.2. Kétnyelvű óvodai nevelésünk feladata

Feladataink

1. Nyelvi nevelésünkben kiemelt szerepet kap a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevétele, valamint azok a nyelvi ismeretek, melyekkel az óvodába érkeznek.

Feladataink meghatározásakor az óvodáskor jellemző vonásaira építünk, melyek a következők:

Rugalmas hangképző szerv, mely lehetővé teszi a német nyelv kiejtésének elsajátítását, a nyelv zeneiségének és fonetikai sajátosságának visszaadását.

A gyermekek gátlásoktól mentes utánpótlás, melynek segítségével különböző beszédhelyzetekben a modellt, azaz az óvónőt követik

A kíváncsiság, amely a gyermeket önmaga kipróbálására és tapasztalatok szerzésére ösztönzi.

A cselekvés iránti vágy, ami az óvónő-gyermek kapcsolatában is megnyilvánul.

2. Feladatunk a gyermekek alapvető szükségleteinek, úgy mint összetartozás és szeretet szükségletének kielégítése. Az egyéni bánásmódnak nap mint nap fontos szerepe van, ez a gyermek védelem, biztonságérzetét elégíti ki.

Feladatunk a gyermekkel szoros, közvetlen, érzelem-gazdag kapcsolat kialakítása, amely a gyermekek biztonságérzetét erősíti meg.

Feladatunk olyan beszédhelyzetek kialakítása, melyeket egyértelmű mimikával, és gesztusokkal kísérünk.

3. További feladatunk az aktív, produktív beszéd fejlesztése és a gyermekek beszédképességének kialakítása.

Feladatunk olyan aktív és bővebb passzív szókinccs kialakítása, amelynek segítségével a gyermekek bizonyos kommunikációs helyzetekben biztonságban érzik magukat.

Feladatunk az oktatási év kezdetétől fokozatosan olyan nyelvi feladatokhoz kapcsolódó tevékenységek bevezetése, melyeket nap mint nap rendszeresen ismételünk és bővítünk. Ez a rendszeres gyakorlás és ismétlés megerősíti a gyermekek biztonságérzetét, ami a német nyelv sikeres elsajátításához vezet.

A két nyelv keveredésének elkerülése végett feladatunk a különböző helyzetekben a megfelelő nyelv alkalmazása.

Kiemelt feladatunk a német nemzetiségi hagyományok, szokások és kulturális javak ápolása. Az óvodás kornak megfelelően kiválasztott szokások megismertetése által a gyermekek identitása pozitív irányba fejlődik, ami a közösségi érzést erősíti.

Kétnyelvű csoportjainkban olyan légkört alakítunk ki, melyben a spontán önkéntelen tanulás különböző játéktevékenységeken keresztül valósul meg, a német nyelvvel a gyermekek különböző szituációkban, cselekvéses formában ismerkednek meg, a hallás utáni nyelvsajátítás sokoldalú, változatos kezdeményezések és foglalkozások keretén belül történik, a nap folyamán minden lehetőséget kihasználunk a német nyelv alkalmazására.

5.9. 3. Kétnyelvű óvodánk hagyományai

Óvodánk Dunaharaszttiban található, ahol a XVII. sz. óta él német lakosság. Napjainkban többnyire csak a nagyszülők beszélnek a kisebbség nyelvét. Az óvodánkba érkező gyerekek nagy része nem ismeri a német nemzetiségi nyelvet és a néphagyományokat. Ebből adódóan feladatunk a szokások felélesztése, ill. a gyerekek életkori sajátosságainak megfelelő módon történő megismertetése. Óvodánkban a hagyományokhoz kapcsolódó témák feldolgozása az ünnepek köré csoportosítva történik.

Ünnepeink és hagyományaink a következők:

Ősz:

Szüret
Márton nap

Tél:

Borbála nap
Mikulás
Luca nap
Advent
Karácsony
Farsang

Tavaszi:

Húsvét
Májusfaállítás

A hagyományokat különböző kezdeményezéseken dalok, mondókák, egyszerű táncok segítségével elevenítjük fel és ápoljuk.

5.9.4. Kétnyelvű óvodánk nyelvi neveléséhez kapcsolódó tevékenységi formák

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja meghatározza az alapvető tevékenységi formákat, az óvónő feladatait.

Kétnyelvű csoportjainkban a nyelvi nevelés a következő tevékenységformákban történik.

4.1. Játéktevékenység

A játék a gyermek alapvető tevékenysége, melynek segítségével megismeri az őt körülvevő világot. A játék folyamán a gyermek változatos formákban tükrözi belső világát.

A játék a tanulás sajátos formája. A játék során végbemenő tanulás a gyermek számára természetes folyamat. A gyermek kíváncsi, fel akarja fedezni környezetét, a játékot izgalom, élmény utáni vágy és alkotó tevékenység igénye kíséri.

A kötetlen játéknak fontos szerepe van a nyelvi nevelésben, melyhez a következő feladatok tartoznak:

- a játék feltételeinek biztosítása
- a játék szabad, spontán kibontakozásának biztosítása
- a gyermek elismerése, mely további tevékenységre motiválja

Feladatunk irányított játéktevékenységek tervezése is.

Az irányított játéknak hasonlóak a jellemzői, mint a spontán játéktevékenységnek:

- a gyermekek szabadon dönthetnek, hogy részt vesznek e az óvónő által kezdeményezett játékokban
- az irányított játék is a gyermekek élményeire, tapasztalataira épül
- az ismétlések a gyermek biztonságérzetét erősítve kiegyensúlyozottsághoz és jó közérzethez vezetnek
- a játék különböző formái a játék komolyságát, a tevékenység örömét fejezik ki
- míg ezeket a játékokat játsszák, a gyerekek spontán tanulási folyamat részeseivé válnak

A kötetlen játék fontos szerepet játszik a gyermekek fejlődésében, de munkánkban a tervezett, irányított játék nyújtja azon lehetőségek gazdag tárházát, melyekkel nyelvi nevelési feladatainkat valósíthatjuk meg.

Az óvodánkban nap mint nap előforduló irányított játéktevékenységek formái:

- gyakorlójáték
- szerepjáték, dramatizálás, bábozás
- körjátékok
- mozgásos játékok
- szabályjátékok

A gyakorlójátékokat (cirógató, lovagoltató, ügyességi játékok, érzékszervi és gondolkodást fejlesztő játékok) a nap folyamán egy-egy gyermekkel bármikor tudjuk gyakorolni. Az állandó ismétlések segítségével a gyermekek gyorsan elsajátítják ezeket a játékokat. A játékok során lehetőség nyílik az óvónő tiszta kiejtésének utánzására, így érzelmileg is közelebb kerülnek a német nyelvhez. Ezen játékok által a gyermekeknek nemcsak a passzív, hanem aktív szókincse is bővül.

A szerepjátékokban a mesékből ismert párbeszéd, mondatmodellek jelennek meg változatos formákban.

A kör-és mozgásos játékok a gyermekek szociális fejlődésében kiemelkedő szerepet kapnak. Az ismétlések erősítik a gyermek biztonságérzetét, mely a kétnyelvű közeg alapvető feltétele. A körjátékok segítségével a gyermekek a német nemzetiség hagyományait, szokásait megismerik, ápolják.

A nyelvi nevelés szempontjából óvodánkban a szabályjátékoknak nagyon fontos szerepe van.

A leggyakrabban előforduló szabályjátékok a következők:

- memória
- lottó
- dominó
- társasjátékok

A szabályjátékok lehetőséget nyújtanak arra, hogy a gyermekekkel az év folyamán tervezett témaköröket ismételjük, gyakoroljuk.

A fejlődés várható mutatói óvodáskor végére

A gyermekek játékában a szabály és szerepjáték domináljon.

Legyenek képesek kitartóan, elmélyülten játszani.

Tartsák be a szabályokat, gazdagítsák játékukat önálló ötletekkel, vonják be társaikat is játékukba.

Önállóan, igényeik szerint válasszanak játéktevékenységet maguknak.

4.2. Irodalmi nevelés

Az irodalmi nevelés a gyermek számára olyan öröm forrása, amely nap mint nap esztétikai élményhez juttatja.

Céljaink

- a hagyomány ápolása,
- a kétnyelvű identitástudat kialakítása

Feladataink

- olyan élmény biztosítása, amely a gyermeket az irodalmi alkotások hallgatójává és befogadójává teszi
- személyiségfejlesztés (fantázia és kreativitás fejlesztése, biztonság és közösségi érzés erősítése)
- szókincsgyarapítás (a gyermek passzív és aktív szókincsének bővítése)
- nyelvi képességek, készségek fejlesztése (a kiejtés, a nyelv ritmusának és dallamának utánnézéssel történő elsajátítása)
- a gyermek környezetének, az őt körülvevő világ megismertetése

Az irodalom területéről a következő műfajok képezik irodalmi nevelésünk anyagát:

- népi mondókák (lovagoltató, vigasztaló, kiszámoló)
- versek
- mesék
- képeskönyvek

Az irodalmi anyag kiválasztásánál figyelembe kell vennünk a gyermekek értelmi, érzelmi és nyelvi fejlettségi szintjét. Olyan meséket, verseket, mondókákat kell kiválasztanunk, amelyek egyszerű szerkezetűek, könnyen érthetőek és olyan tartalommal rendelkeznek, melyekről a gyermekeknek már vannak tapasztalataik. Az irodalmi alkotások legfontosabb forrása a népköltészet, a vidám, nyelvi egyszerű, a gyermekekhez közelálló művek.

Versek és mondókák

A verseknek és mondókáknak kiemelkedő szerepük van az irodalmi nevelésben, egyrészt a gyermekek nyelvi fejlődésének szempontjából, másrészt érzelmileg is közelebb viszik őket a német nyelvhez.

A versek és mondókák művészi eszközei (szójáték, alliteráció, hangutánzó szavak, ismétlések, ritmus, fokozás) akkor is hatással vannak az óvodás korú gyermekekre, ha az egyes kifejezéseket nem értik. Mivel a mozgásnak ebben az életkorban nagy szerepe van, ezért ezeket a verseket, mondókákat egyszerű mozdulatokkal kísérjük. A mozgás és szöveg együttes hatása felkelti a gyermek érdeklődését és megkönnyíti az elsajátítást. Célunk a gyermekekben az irodalom iránti igény felkeltése, azé az igényé és érdeklődése, mely a gyermeket a versek és mondókák ismétlésére, gyakorlására ösztönzi.

Mese

A gyermekek szívesen hallgatnak az óvónőtől élőszóban olyan mesét, amelyben rejtett vágyaik, kívánságaik teljesülnek. Figyelnünk kell azonban arra, hogy az adott mesét a gyermekek magyarul jól ismerjék. Fontos, hogy a mesét magyarul, majd németül ugyanazon szemléltető eszközök segítségével mutassuk be. A németül előadott meséket lerövidítve

mondjuk el, ügyelnünk kell azonban arra, hogy a cselekményük ne változzon meg. A mese bevezető és záróformulája nem maradhat el, mert ezek jelentik a gyermekek számára a biztonságérzetet, ill. segítenek a mesehallgatáshoz szükséges nyugodt légkör kialakításában. A mesékben a párbeszédnek kell dominálnia. A mesét első múltban meséljük, a mondatok szerkezetének egyszerűnek, könnyen érthetőnek kell lenniük.

A mesék kiválasztásánál a következő pedagógiai és pszichológiai szempontokat kell figyelembe vennünk:

A mesék tartalma és szerkezete feleljen meg az adott korcsoport életkori sajátosságainak. Az életkornak megfelelő állatmesék, tündérmesék képezik a kiválasztott anyag nagy részét, ijesztő és megtévesztő meséket nem mesélünk a gyermekeknek, a szereplőket egyszerűen jellemezzük. Az életkornak megfelelően először egyszerű, egy szálon futó cselekménnyel bíró meséket mondunk, kevés szereplővel, egyszerű eseménnyel, majd olyan mesét, amelyben a szereplők és események egyszerűek, de már több helyszín van. Az 5 éves gyermekeknek már bonyolultabb cselekménnyel bíró mesét is mondhatunk, 6-7 éveseknek pedig olyat, ahol több szálon futnak az események és egymásba fonódnak.

Képeskönyvek

A képeskönyvek a gyermekek számára a nap folyamán bármikor elérhetőek. A csoportszobáinkban a könyvek három típusa található meg.

Az első az a képeskönyv, amely szöveg nélküli, és minden lapja más tárgyat, élőlényt ábrázol.

A képeskönyvek második fajtája az, amelyben minden képhez egy-egy mondóka, vers tartozik.

A harmadik válfaja pedig a képek segítségével összefüggő történetet mesél el.

Ezek a könyvek nem csak esztétikai élményt nyújtanak az óvodásoknak, hanem felébresztik képzelő erejüket, fejlesztik aktív és passzív szókincsüket, ill. lehetőséget nyújtanak az óvónőnek ezek felmérésére.

A gyermekek kiscsoporttól kezdve megszeretik a könyveket, megismerik használatukat és azáltal, hogy értékeit felismerik, megtanulnak vigyázni rá.

A fejlődés várható mutatói óvodáskor végére

Alakuljon ki a gyermekekben az igény az irodalmi alkotások iránt.

Legyenek képesek néhány mondókát, verset önállóan elmondani.

Emlékezzenek néhány – a mesékben elhangzott – szófordulatra, melyeket játékidőben ismételgessenek.

A gyermekek szemléltetőeszközök segítségével adjanak elő egyszerű meséket.

4.3. Zenei nevelés

A zene a gyermek életének szerves része. A ritmus megragadja és a zenét önkéntelenül is mozgással kíséri. A zenei élményt ugyanúgy, mint a játékot öröm kíséri, amely a gyermeket boldoggá teszi.

Céljaink

Élmény nyújtása, és az egyszerű táncok és dalok segítségével a néphagyomány ápolása, amely a gyermekek kétnyelvű identitástudatát erősíti.

Feladataink

- népdalok
- körjátékok

- mondókák
- népi táncok
- képességfejlesztő feladatok

A felsorolt területek anyagának gyakorlásával erősödik a gyermekek biztonságérzete. A kezdeményezések során a gyermekeknek lehetőségük nyílik a mozgásra, szerepek gyakorlására, tevékenységek utánzására, esztétikai élmény szerzésére.

A zenei anyag kiválasztásának kritériumai:

- a fogalmakat először magyarul ismerik meg a gyermekek
- a körjátékoknak a népi hagyományokon kell alapulniuk, hangkészletüket és ritmusukat tekintve a gyermekek számára könnyen énekelhetőnek kell lenniük, a körjátékokat egyszerű, harmonikus mozdulatokkal kísérik
- a dalok kiválasztásánál figyelembe vesszük az adott korcsoport életkori sajátosságait. A dallam, a szöveg ennek megfelelő, fontos szempont még a gyermekek nyelvi ismerete.

Körjátékok

A körjátékok olyan mozgásos játékok, melyeket együtt, leggyakrabban körformában játszunk. A gyermekek tapasztalatain alapuló témák közelebb viszik az óvodásokat az őket körülvevő világhoz, gazdagítják fantáziájukat és érzelmeiket. A körjátékok ismétlése, ill. gyakorlása lehetőséget nyújt a tiszta kiejtés sikeres elsajátítására.

A körjátékok a személyiségfejlődés szempontjából fontos pedagógiai funkcióval bírnak. A gyermekek ezeket a játékokat csak csoporttársaikkal együtt játszhatják. A közös élmény fokozza a gyermekek játékkedvét és az együttjátszás igényét ébreszti fel bennük. A gyermekek elfogadják a játékszabályokat, szerepet vállalnak: vezetik a csoportot, egy-egy szerep megformálására választanak egy kisgyermeket vagy saját maguk a kör közepén egy, a dalhoz kapcsolódó cselekménysort adnak elő. ezalatt olyan tulajdonságaik erősödnek, melyek szociális fejlődésük során elengedhetetlenek (koncentráció, fegyelem, önállóság, alkalmazkodás, öntudat). Fejlődik a gyermekek mozgáskoordinációja, reakcióideje, hallása, zenei emlékezete.

A körjátékok gyakorlása során a következő nyelvi nevelési feladatokat oldjuk meg:

- szókincsgyarapítás
- kiejtés gyakorlása
- aktív, gátlások nélküli nyelvhasználat a játékok segítségével (szerepcserék, párbeszéd)
- a játék érzelmi hatása által a nyelv megszerettetése

Képzési feladatok

A zenei nevelés során különböző képzési feladatokat oldunk meg:

1. Ritmusérzék fejlesztése

Az egyenletes lüktetést különböző játékos tevékenységek segítségével gyakoroljuk. A gyermekek megkülönböztetik a tempóbeli eltéréseket (lassú-gyors), a dalok, mondókák, ritmusának érzékeltetése, ill. ritmusvisszhang gyakorlása tapssal, hangszerekkel (triangulum, dob, harang), mozgással (dobbantás, kopogás), és a gyermeket körülvevő közvetlen környezet tárgyainak segítségével történik.

2. Hallásfejlesztés

A gyermekek felismerik és érzékeltetik a különbséget magas-mély, halk-hangos között. a dallamfelismerés dúdolás, ill. hangszer segítségével történik. A gyermek belső hallása fejlődik (dallambújtatás), a gyermekek megismerik az élő és élettelen környezet hangjait, zörejeit.

A fejlődés várható mutatói óvodáskor végére

A gyermekek a dalokat tiszta kiejtéssel énekeljék.

A dalokat tudják önállóan elkezdni, és tudjanak társaikkal együtt énekelni.

Ismerjék fel és érzékeltessék a halk-hangos, magas-mély, lassú-gyors közti különbséget.

Ismerjenek egyszerű tánclépéseket, körformában és más alakzatban önállóan mozogjanak.

Ismerjenek fel különböző hangszereket és néhány ritmushangszert önállóan is tudjanak használni.

Váljanak képessé a dallambújtatásra.

4.4. A környezet tevékeny megismertetése

A környezet tevékeny megismertetése óvodai nevelő munkánk keretét biztosítja. A környezet témái köré gyűjtjük a különböző dalokat, mondókákat, meséket és más tevékenységeket.

Céljaink

- elemi tapasztalatok szerzése
- a világ jelenségeinek, élő és élettelen környezetüknek megismerése
- a tapasztalatszerzés során olyan nyelvi közeg kialakítása, melyben a gyerekek aktív és passzív szókincse fokozatosan bővül.

Feladataink

- a gyermekeket folyamatosan motiváljuk
- feladatunk az érdeklődés folyamatos fenntartása
- megismertetjük a gyerekeket egyszerű munkafolyamatokkal
- megtapasztaltatjuk a természet jelenségeit
- a gyermekek közvetlen és tágabb környezetéből olyan témákat választunk, melyek megfelelnek érdeklődésüknek és életkori sajátosságaiknak
- figyelembe vesszük az egyes gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és nyelvi fejlettségi szintjét
- a különböző témákat először magyarul ismertetjük meg a gyerekekkel
- feladatunk a szülőföld, hagyományok, kultúrkinccs megismertetése és az igény kialakítása mindezek védelmére, ez fejleszti a gyermekek kétnyelvű identitástudatát.

A környezet tevékeny megismertetésének speciális területét képezi a matematikai fogalmak elsajátítása, mely megfigyelések és tevékenységek során történik. A gyermekek gondolkodása fejlődik, mivel a tudatosan irányított megfigyelések és tevékenységek során gondolkodási műveleteket sajátítanak el (csoportosítás, válogatás, hozzárendelés, becslés, mérés, összehasonlítás, különbségek felismerése). A matematikai fogalmak elsajátításával szókincsük is bővül (kicsi-nagy, hosszú-rövid).

A szókinccs gyarapítás és beszédképesség fejlesztése a következő nagy témakörök feldolgozása által történik:

1. Évszakok- a gyermekek és természet
2. A gyermek közvetlen környezete
3. A gyermek és a tágabb környezet

Az első témakör az évszakokkal, növényekkel, állatokkal kapcsolatos és az ünnepi előkészületeket foglalja magában.

A második témakör a gyermekek közvetlen környezetét tárgyalja részterületekre bontva:

Óvoda
Család, lakóhely
Táplálkozás
Öltözködés

A harmadik témakör anyagát a gyermekek által megtapasztalható tágabb környezet képezi:

Közlekedés
Séta – Duna-part
Lakóhely megismerése

A fejlődés várható mutatói óvodáskor végére

A gyermekek ismerjék családjukat, lakcímüket, a családtagok nevét.

Ismerjék az alapvető közlekedési szabályokat, járműveket, melyeket csoportosítani is tudnak.

Ismerjék fel és nevezzék meg a színeket.

Ismerjék jelüket.

Ismerjék az évszakokat, az időjárás jellemző jegyeit.

Nevezzenek meg állatokat, növényeket, zöldségeket, gyümölcsöket.

A gyerekek tudjanak csoportosítani, hozzárendelni, összehasonlítani, megkülönböztetni.

A gyermekek értsék az óvodai étellel kapcsolatos mondatokat, a kérdésekre válaszoljanak németül, vagy magyarul.

4.5. Mozgásra nevelés

Óvodánkban a mozgásra nevelés nemcsak a különböző sporttevékenységeket jelenti, hanem a gyermekek testi és szellemi fejlődésének biztosítását is.

Céljaink

A gyermekek mozgásigényének kielégítése.

Különböző mozgásformák megismertetése.

Olyan lehetőségek biztosítása, melyek által a gyermekek kipróbálhatják saját képességeiket, legyőzhetik féltéseiket, feloldhatják gátlásaikat és bizonytalanságukat.

Feladataink

A tervezett rendszeres testgyakorlások segítségével a gyermekek motorikus képességeinek fejlesztése (erő, reakciógyorsaság, bátorság, kitartás, ügyesség mozgáskoordináció, egyensúlyérzék).

A gyermekek szempontjából fontos készségek kialakítása (futás, ugrás, szökdelés, mászás, gurulás, húzás, labdafogás, dobás).

A mozgás lehetőségének biztosítása változatos formákban, különböző helyszíneken.

Különböző tornaszerek megismertetése.

Tervezett és szabad mozgáslehetőségek biztosítása.

A gyakorlatok és játékok egy nyelven történő vezetése, melyet az óvónő is mozgással kísér.

A különböző évszakokban szabad levegőn történő mozgás része az egészséges életmódra nevelésnek. A szabad levegő történő mozgás során növekedik a gyermekek ellenálló képessége. A változatos, rendszeres gyakorlatok következtében a gyermekekben kialakul a természetes mozgásigény. A sporttevékenységek végzése közben olyan nyelvi közegbe kerül a gyermek, amelyben gátlásai feloldódnak, ez segíti nyelvtanulását.

Óvodánkban a mozgásra nevelés két formája található meg

A szabadban történő kötetlen mozgás.

Mindennapos testnevelés.

Ezek a formák elősegítik a sikeres nyelvelsajátítást, melyben a mozgásos játékok fontos szerepet kapnak (fogócska, bújócska, versenyjátékok). Az utánzójátékoknak köszönhetően a gyermekek aktív szókincse a mozgás öröme által megerősítve bővül.

A fejlődés várható mutatói óvodáskor végére

A gyermekek játszanak önállóan mozgásos játékokat.

Mozgásuk váljék összerendezetté.

Vegyenek részt szívesen, gátlások nélkül a játéktevékenységekben

Ismerjék a tornaeszközöket és azok használatát.

Tartsák be a játékszabályokat.

Tudjanak győzni és veszíteni.

A korábban megismert gyakorlatokhoz és játékokhoz tartozó utasításokat értsék meg az óvónő bemutatása nélkül.

Szívesen mozogjanak.

4.6. Vizuális nevelés

A gyermekekben állandóan él a vágy, környezetük átalakítására, megformálására. A vizuális tevékenységek során élményeiket, tapasztalataikat feldolgozzák és megelevenítik.

Céljaink

Különböző tevékenységek segítségével hagyományok megismertetése, ápolása.

Esztétikai élmény nyújtása, mely feléleszti a gyermekekben a szép iránti fogékonyságot, az alkotás vágyát.

A környezet esztétikumának felismertetése.

Feladataink

A tevékenységhez szükséges hely kialakítása.

Nyugodt légkör és elegendő idő biztosítása.

Az új anyagok tulajdonságainak megismertetése úgy, hogy a gyermekek később önállóan is használhassák.

A fejlesztés menetének megtervezésében figyelembe kell venni az egyes gyermekek fejlettségi szintjét.

Olyan környezet kialakítása, mely a gyermekeket esztétikai élményhez juttatja.

Technikai segítség nyújtása, amely lehetővé teszi az óvodás korú gyermek önkifejezésének megvalósulását, a gyermek fejlettségi szintjét figyelembe véve választjuk meg azt a nyelvet, amelyen a segítségnyújtás történik.

A tevékenység során a nyelvi nevelés feladatait oldjuk meg, pl. szókincsgyarapítás (minden eszközt németül nevezünk meg, a színeket gyakoroljuk) hagyományápolás (mézeskalács sütés).

A vizuális nevelés területei

Rajzolás, festés
Gyurmázás, mintázás
Fűzés, szövés
Ragasztás, vágás, hajtogatás
Nyomat készítése

A tevékenységhez szükséges eszközök a gyermekek számára bármikor elérhetőek a nap folyamán. Az óvodás korú gyermekek ezáltal tapasztalatokat szereznek, a technikai folyamatokat megismerik és önállóan alkalmazzák, variálják.

Az ismétlések és gyakorlások által különböző képességeik fejlődnek

Kreativitás
Finommozgás
Figyelem
Kitartás
Szociális magatartás
Gondolkodás
Szókincs

A fejlődés várható mutatói óvodáskor végére

A gyermekek ismerjék a vizuális nevelés különböző technikáit és alkalmazzák azokat szabadon.

Készítsenek közös munkákat, képeket, kompozíciókat.

Válják az alkotás iránti vágy belső szükségletté.

Finommozgásuk érje el azt a fejlettségi szintet, amely az iskolában lehetővé teszi az írástanulást.

Alakuljon ki egyéni ízlésük

Segítsenek a csoportszoba dekorációjának kialakításában.

Deutsche Nationalitätenerziehung im Kindergarten

5.9.1. Ziele der zweisprachigen Erziehung in unserem Kindergarten

Unser Program wurde dem Nationalitätengesetz und der Richtlinien der Nationalitäten Erziehung im Kindergarten entsprechend zusammengestellt. Unsere Spracherziehung erfolgt auch im Rahmen des ungarischen „Grunddokuments der Vorschulerziehung“. Daraus folgt, daß die allgemeinen Ziele unseres Nationalitätenkindergartens auch mit dessen Ziele übereinstimmen.

Unsere spezifischen Ziele, die sich aus der eigenen Rolle der Spracherziehung ergeben, sind wie folgt:

- Die Vermittlung der deutschen Sprache und Kultur den Alterseigentümlichkeiten und der individuellen Entwicklungsstufe des Kindes entsprechend.
- Die Pflege, der dem Lebensalter geeigneten Kulturgüter und Traditionene der deutschen Nationalität.
- Die Vorbereitung der Vorschulkinder auf das Sprach studium mit einer gezielten, bewußten Ausspracheschulung und mit der Herausbildung von der Sprechfertigkeit in natürlichen Sprechhandlungssituationen.
- Die Anbahnung einer zweisprachigen Identität neben Akzeptieren und Achten der sprachlichen Identität des Kindes.

5.9.2. Die Aufgaben unserer zwisprachigen Erziehung in unserem Kindergarten

1. Eine erhebliche Rolle spielt in unserer Spracherziehung die Berücksichtigung der Altersbesonderheiten der Kinder und das Niveau der Sprachkenntnisse von Kindern, mit dem sie in dem Kindergarten angekommen sind.

Wir betrachten die spezifischen Züge des Vorschulalters, wie:

- die elastischen Sprachorgane, die es möglich machen, die Aussprache der deutschen Sprache zu erlernen, und die Musikalität der Sprache zu empfinden, die phonetischen Erscheinungen wahrzunehmen.
- die Nachahmungsfähigkeit ohne Hemmungen dem Modell (Kindergärtnerinnen) in der Kommunikationssituationen zu folgen lernen,
- die Neugierde, die das Kind zum Erproben, zu Erfahrungen sammeln führt,
- das ständige Tätigsein auch in Interaktionen der Kinder mit der Kindergärtnerin.

2. Unsere Aufgabe ist auch, die Grundbedürfnisse des Kindes, insbesondere das Zugehörigkeits- und Liebesbedürfnis zu befriedigen. Jeden Tag wird jedem Kind Aufmerksamkeit geschenkt, um in dem Kind Sicherheit und Geborgenheit zu erfüllen.

Wir haben die Aufgabe, mit den Kindern einen engen, unmittelbaren, gefühlsbetonten Kontakt auszubauen, um das Sicherheitsgefühl im Kind zu stärken.

Zu unseren Aufgaben gehört auch, die vollständigen und verständlichen Sprechhandlungssituationen durch ausgeprägte und eindeutige Mimik und Gestik zu sichern.

3. Unsere Aufgaben sind weiterhin die Förderung des produktiven Sprechens und die Herausbildung der Sprechfertigkeit der Kinder. Die Kinder sollen über einen geringen, aktiven Wortschatz und über einen breiteren passiven Wortschatz, mit dem sie sich in den verschiedensten Kommunikationssituationen sicher fühlen, verfügen.

4. Vom Beginn des Schuljahres werden sprachliche Übungen in der deutschen Sprache eingeführt, die regelmäßig und tagtäglich verwendet, geübt werden. Dieses Üben und Wiederholen stärkt im Kind das Sicherheitsgefühl und führt zur Erfolg im Spracherwerb.

Unsere Aufgabe ist, die Sprachen der Situation entsprechend zu wechseln, den Gebrauch der Sprachen klar und bewußt zu trennen, um die Sprachvermischungen zu vermeiden.

5. Eine unserer wichtigsten Aufgaben in der Spracherziehung ist, die Traditionen, Sitten und kulturellen Wertvorstellungen der Nationalität zu pflegen. Durch die Übermittlung des dem Vorschulalter entsprechenden Volksgütes werden die Identität des Kindes positiv gefestigt und die Zusammengehörigkeit gestärkt.

6. In unseren zweisprachigen Gruppen wird eine Lernumgebung geschaffen, in der
- das spontane, unbewußte, imitative Lernen mit Hilfe von allen Formen der Spieltätigkeit verwirklicht wird,
 - die deutsche Sprache durch situatives und handlungsorientiertes Lernen vermittelt wird,
 - das Hörverständnis durch vielseitige Anregungen, Beschäftigungen geschult wird,
 - die deutsche Sprache in allen Gelegenheiten im Kindergartenalltag verwendet wird.

5.9.3. Traditionen unseres zweisprachigen Kindergartens

Unserer Kindergarten befindet sich in Dunaharaszti, wo seit dem 17. Jahrhundert deutsche Bevölkerung lebt. Heutzutage sprechen nur die Großeltern die Sprache der Minderheit. Außer einiger Kinder, die unseren Kindergarten besuchen, kennen die Sprache und Traditionen der Nationalitäten nicht. Deshalb ist unsere Aufgabe, diese Bräuche wieder erleben zu lassen, bekannt zu machen, unter Berücksichtigung die Alterseigentümlichkeiten und Interesse der Vorschulkinder.

In unserem Kindergarten verarbeiten wir die mit den Traditionen zusammenhängenden Themen um Feste gruppierend. Diese Feste und Traditionen sind die folgenden:

Herbst

- Weinlese
- Martintag

Winter

- Barbaratag
- Nikolaus
- Luziatag
- Advent
- Weihnachten
- Fasching

Frühling

- Ostern
- Maibaum

Diese Traditionen werden während verschiedener Anregungen durch Lieder, Reimen, einfache Tänze gepflegt.

5.9.4. Tätigkeitsformen in der Spracherziehung unseres zweisprachigen Kindergartens

Das „Grunddokument der Vorschulerziehung“ legen die Tätigkeitsformen und die dazu gehörenden Aufgaben der Kindergärtnerin fest.

In der Spracherziehung unserer zweisprachigen Gruppen werden die einzelnen Tätigkeitsformen folgenderweise ergänzt.

4.1. Die Spieltätigkeit

Spielen ist eine elementare Lebensäußerung und die dem Kind geeignete Form der Auseinandersetzung mit der Umwelt. Das Kind verwirklicht sich im Spiel auf vielfältige Weise.

Spielen ist eine spezielle Form des Lernens. Spielen als Lernen bedeutet ein spontanes und eigenständiges Tun vom Kind. Das Kind ist neugierig, will die Umwelt entdecken, um ist dabei voller Spannung, Erlebnishunger und Wunsch nach schöpferischer Tätigkeit.

Das Freispiel hat in der Spracherziehung eine erhebliche Rolle und unsere dazu gehörenden Aufgaben sind die folgenden:

- die Bedingungen zum Spiel sichern,
- den Kindern vorschnell keine Anleitungen geben,
- die Kinder in ihrem Spiel anerkennen als Verstärkung und Ansporn zu weiteren Spielaktivitäten.

Unsere Aufgabe ist auch ein gelenktes Spiel zu planen und mit den Kindern durchzuführen.

Das gelenkte Spiel hat fast die selben Merkmale wie das Freispiel:

- die Kinder können sich frei entscheiden, ob sie die Angebote der Kindergärtnerin annehmen,
- die Erfahrungen und Erlebnisse der Kinder werden verarbeitet,
- die Wiederholung der Spiele führt zum Sicherheitsgefühl, zum Wohlfühlen und zur Ausgeglichenheit,
- die verschiedenen Formen des Spiels zeigen den Ernst der spielenden Betätigung, die Freude und Interesse an Tätigsein,
- während diese Spiele lernen die Kinder spontan, imitativ.

Das Freispiel hat eine wichtige Rolle in der Entwicklung der Kinder, aber in unserer Arbeit ist das gelenkte Spiel erheblicher, weil es solche Möglichkeiten gibt, wodurch unsere erzieherischen Aufgaben gelöst werden.

Die Hauptformen des gelenkten Spieles, die in unserem Kindergarten tagtäglich vorkommen, sind die folgenden:

- Funktionsspiele,
- Rollenspiele, Dramatisierung, Handpuppenspiele,
- Kreisspiele,
- Bewegungsspiele,
- Regelspiele.

Die Funktionsspiele (Fingerspiele, Geschicklichkeitsspiele, Sinnes- und Gedächtnisübungen) können wir mit den einzelnen Kindern tagtäglich üben. Durch die Wiederholung werden diese Spiele schnell erlernt. In diesen Spielen können die Kinder die gut artikulierte Aussprache der Kindergärtnerin nachahmen und dadurch eine positive Einstellung zur Sprache gewinnen. Diese Funktionsspiele erweitern nicht nur den passiven, sondern auch den aktiven Wortschatz der Vorschulkinder.

In dem Rollenspiel kommen die in den Märchen gehörten Satzmodelle, Dialogen vor.

Die Kreis- und Bewegungsspiele haben eine erhebliche Rolle in der sozialen Entwicklung der Kinder. Durch die Wiederholungen wird sich das Sicherheitsgefühl der Kinder gestärkt.

Durch diese Spiele werden die Sitten und Bräuche und Traditionen der deutschen Nationalität bekannt gemacht und gepflegt.

In Hinsicht der Spracherziehung haben in unserem Kindergarten die Regelspiele eine bedeutende Rolle. Die Regelspiele, die bei uns am häufigsten vorkommen, sind die folgenden:

- Memory
- Lottospiel

- Domino
- Gesellschaftsspiele

Durch diese Regelspiele können wir die verschiedenen Themen, die während der bestimmten Anregungen vorkommen, bearbeiten.

Entwicklungsmerkmale am Ende der Kindergartenerziehung

In dem Spiel der Kinder dominiert das Rollen- und Regelspiel. Die Kinder sind fähig, mit Ausdauer zu spielen, die Normen einzuhalten, Spiele zu ergänzen, anderen im Spiel zu helfen. Sie sind fähig, frei, aus innerer Motivation ein Spiel zu wählen.

4.2. Literarische Erziehung

Literatur bedeutet für die Kinder Freude, wodurch sie tagtäglich ästhetische Erlebnisse bekommen.

Ziele der Literatur sind Traditionen zu pflegen, zweisprachige Identität anzubahnen.

Die Aufgabe sind die folgenden:

- Erlebnisse sichern, damit die Kinde den literarischen Stoff mit Freude anhören und aufnehmen können.
- Persönlichkeitsentwicklung (die Phantasie und Kreativität wird aufgeregt, Sicherheits- und Zusammengehörigkeitsgefühl wird gestärkt)
- Wortschatzerweiterung (aktiver und passiver Wortschatz der Kinder wird entwickelt)
- Herausbildung von Sprechfertigkeit und Sprachfähigkeit (Aussprache, Rhythmus, Musikalität der Sprache wird durch Nachahmung geübt)
- Die Umwelt bekannt geben.

Die Literatur hat mehrere Gattungen, die den Stoff der Literaturbeschäftigung bilden:

- die Volksreime (Fingerspiele, Kniereiterspiele, Trostreime, Abzählreime, Tischsprüche)
- die Gedichte
- das Märchen
- das Bilderbuch

Bei der Auswahl des literarischen Stoffes wird die intellektuelle emotionale und sprachliche Entwicklungsstufe der Kinder beachtet. Solche Märchen, Reime, usw. sollen ausgewählt werden, die sprachliche Kenntnisse enthalten, die dem Kind bekannt sind. Die wichtigste Quelle soll die Volksdichtung sein, die Werken, die lustig, humorvoll, sprachlich einfach, unmittelbar, natürlich sind.

Gedichte und Reime

Die Reime und Gedichte haben eine erhebliche Rolle in der Spracherziehung, wodurch die Sprechfertigkeit der Kinder herausgebildet wird, und wodurch die Vorschulkinder eine positive Einstellung zur Sprache gewinnen.

Die künstlerischen Mittel, die für die Gedichte und Reime charakteristisch sind, (Wortspiele, Alliteration, Lautmalerei, Wiederholung, Rhythmus, Steigerung) wirken auf die Kinder, obwohl sie einige Worte nicht verstehen. Da in diesem Lebensalter die Bewegung eine wichtige Rolle hat, deshalb begleiten wir diese kurzen Werke mit verschiedenen Bewegungen, damit die Freude und Interesse der Vorschulkinder gesteigert werden. Unser Ziel ist, den Wunsch der Kinder zu wecken, die Reime und Rhythmen zu wiederholen und einzuüben.

Märchen

Die Kinder hören von der Kindergärtnerin sehr gern Märchen, in denen ihre Wünsche erfüllt werden. Wir sollen aber darauf achten, daß die Kinder die Märchen auf Ungarisch sehr gut kennen sollen. Wir sollen die Märchen mit denselben Veranschaulichungsmaterialien darbieten, die die Kinder während der ungarischen Anregung kennengelernt haben. Die deutschen Märchen sollen abgekürzt werden, ohne daß die Handlung geändert würde. Die Einführungs- und Schlußteile des Märchens dürfen nicht ausbleiben, da sie eine Sicherheit und eine beruhigende Atmosphäre der Kinder bedeuten. Im Märchen sollen pädagogische und psychologische Gesichtspunkte beachtet werden, wie z.B.:

- Inhalt und Form sollen dem Auffassungsvermögen des Kindes entsprechen. Dem Alter entsprechende Tiermärchen, Feenmärchen sollen den größten Teil des Stoffes geben, gespannte Märchen dürfen nicht erzählt werden. Gestalten sollen einfach charakterisiert werden.
- Dem Lebensalter entsprechend erzählen wir zuerst gradlinige Märchen mit einfachen Ereignissen, dann Märchen mit wenig Ereignissen, mit wenig handelnden Personen, mit geringem Ortwechsel. Später erzählen wir Märchen mit mehr Ereignissen, mehr handelnden Personen, mit häufiger Ortwechsel. Die für 6-7 jährigen Kinder erzählen wir schon ungradlinige Märchen, in dem die Ereignisse einfach verflochten sind.

Bücher

Die Bücher sind für die Kinder während des ganzen Tages zu erreichen. Im Gruppenzimmer kommen drei Arten der Bücher vor: das reine Bilderbuch, die Bilderbuchgeschichte und Bildgeschichte. Diese Bücher bieten nicht nur ein ästhetisches Erlebnis, sondern sie regen die Phantasie an, erweitern den aktiven und passiven Wortschatz der Kinder und bieten für die Kindergärtnerin Möglichkeit den Wortschatz der Kinder zu kontrollieren.

Die Kinder gewöhnen sich dadurch früh daran, ein Buch zur Hand zu nehmen, und mit den Büchern liebevoll umzugehen.

Entwicklungsmerkmale am Ende der Kindergartenerziehung

Die Kinder sollen innere Bedürfnisse haben, die Gedichte und Märchen zu wiederholen. Sie sind in der Lage, einige Reime und Gedichte selbständig vorzuführen.

Die Kinder erinnern sich an interessante Redewendungen eines Märchens, die auch in der Spielzeit vorkommen.

Die Kinder dramatisieren einfache Märchen mit Veranschaulichungsmaterialien.

4.3. Musikalische Erziehung

Musik ist eine elementare Lebensäußerung der Kinder. Das Kind ist für Rhythmen sehr ausgeschlossen und setzt Musik spontan in Bewegung um. Musik, wie das Spiel ist auch mit Freude verbunden und macht das Kind fröhlich.

Unser Ziel ist, musikalische Erlebnisse zu sichern und zu vertiefen, durch das Pflegen der Volkskultur in Gesang und in einfachen Tänzen die zweisprachige Identität des Kindes anzubahnen.

Die Gattungen und der Stoff der Musikbeschäftigung sind die folgenden:

- Volkslieder
- Kreisspiele
- Reime
- Volkstänze
- melodische und rhythmische Fähigkeitsaufgaben.

Durch diese musikalischen Stoffe, die vermittelt und eingeübt werden, wird im Kind das Sicherheitsgefühl gestärkt. In den Musikbeschäftigungen können sich die Kinder bewegen, Rolle übernehmen, eine Spieltätigkeit ausüben, ästhetische Erlebnisse haben.

Bei der Auswahl des musikalischen Stoffes sollen die folgenden Kriterien beachtet werden:

- die melodischen und rhythmischen Fähigkeitsaufgaben müssen mit den im „Grunddokument für die Vorschulerziehung“ geschriebenen Aufgaben übereinstimmen (die Begriffe sollen wir zuerst ungarisch einführen).
- die Kreisspiele sollen volkstümliche Spielinhalte leicht zu singende, eingängige Melodien und Rhythmen, einfache, harmonische Bewegungsabläufe haben,
- die Lieder sollen für die einzelnen Altersgruppe dem Tonbestand, dem musikalischen Schwierigkeitsgrad, dem Inhalt des Textes entsprechend unter Berücksichtigung der sprachlichen Kenntnisse der Kinder ausgewählt werden.

Kreisspiele

Die Kreisspiele sind Bewegungsspiele, sie werden zusammen, meistens im Kreisform durchgeführt. Die aus dem Leben gegriffene Thematik der Spiele verbindet die Kinder mit ihrer Umwelt, bereichert ihre Vorstellungen und Gefühle. Die Ausspracheschulung wird mit den Kreisspielen, die von den Kindern gern geübt, wiederholt und gespielt werden, erfolgreich gelöst.

Die Kreisspiele haben eine bedeutende pädagogische Funktion bei der Persönlichkeitsentwicklung. Diese Spiele kann das Kind nur in der Gemeinschaft anderer Kinder spielen. Das gemeinsame Erleben verstärkt die Spielfreude und weckt bei den Kindern das Bedürfnis zum Miteinanderspielen. Die Kinder ordnen sich der Spielregel und den feststehenden Spielverlauf unter. Die Kinder üben eine besondere Rolle aus: sie führen die Reihe an, sie wählen andere Kinder für eine Tätigkeit aus, oder ahmen selbst in der Kreismitte eine Tätigkeit nach. Es wird die Fähigkeit sich zu behaupten, sich unterzuordnen, einzuordnen geübt, starke Konzentration gefördert. Die Koordination, Disziplin, Reaktionsfähigkeit, die Selbständigkeit und Anpassung werden entwickelt. Das Selbstbewußtsein stärkt sich.

Diese Spiele haben eine wichtige Funktion im Üben des Rollenwechsels (Hörer-Sprecher), im Üben der Rolle des Antwortens.

Die Kinder fühlen sich in der Sicherheit durch Wiederholung und haben Mut zum Sprechen.

Bei der musikalischen Erziehung werden auch sprachliche Aufgaben gelöst, wie zB.: Erweiterung des Wortschatzes, die Aussprache wird geschult, eine positive Einstellung zur Sprache wird gewonnen.

Fähigkeitsaufgaben

Während der Musikbeschäftigungen werden die rhythmischen und musikalischen Aufgaben geübt.

1. Rhythmische Aufgaben:

Das Gleichmaß wird anhand spielerische Tätigkeiten geübt. Die Kinder unterscheiden das Tempo (langsam-schnell). Rhythmuswiedergabe wird durch Klatschen und mit Instrumenten (Treangel, Trommel, Glocken), durch Bewegungen (klopfen, stampfen) und mit verschiedenen Dinge aus der Umgegebung geübt.

2. Melodische Aufgaben:

Die Kinder sollen den Unterschied zwischen hoch-tief, leise-laut erkennen. Die Kinder sollen nach einem inneren Motiv, nach Summen, nach Instrumentalspiel Melodie erkennen. Das innere Gehör der Kinder wird entwickelt (Melodie verstecken). Die Kinder lernen die verschiedenen Stimmen (Tiere, Menschen), Töne (Klang, Gegenstände, Dinge, Verkehrsmittel) und Geräusche (spielen in dem dünnen Laub) unterscheiden.

Entwicklungsmerkmale am Ende der Kindergartenerziehung

Die Kinder sollen die Lieder mit schöner Aussprache singen. Sie sollen so singen, daß sie selbst mit dem Singen anfangen können.

Sie sollen den Unterschied zwischen dem leisen und lauten Singen erkennen und vorführen.

Die Kinder sollen den Unterschied zwischen hoch und tief erkennen.

Die Kinder sollen einfache Tanzschritte kennen und selbständig verschiedene Formgestaltungen bilden, oder im Kreisform gehen.

Die Kinder sollen verschiedene Instrumente kennen und mit einigen Schlaginstrumenten einfache Rhythmus wiedergeben.

Die Kinder können Melodie verstecken.

4.4. Umwelterziehung

Die Umwelterziehung dient als Rahmen der Arbeit in unserem Kindergarten. Um die Themen der Umwelterziehung sammeln wir die verschiedenen Lieder, Reihem, Märchen und andere Tätigkeiten.

Ziele der Umwelterziehung sind:

- der Erwerb elementarer Erfahrungen
- die Auseinandersetzung mit Gegenständen, Dingen, Erscheinungen der Welt
- durch die elementaren Erfahrungen solche Sprachumgebung schaffen, die den aktiven und passiven Wortschatz der Kinder fördert.

Unsere Aufgaben sind die folgenden:

- wir sollen die Möglichkeit des eigenen Handelns und Erlebens der Kinder sichern
- es ist wichtig, den Kindern Impulse zu geben, die zur Erforschung und Entdeckung der Umwelt führen
- alle Gelegenheiten sind zu nutzen, den Kindern ermöglichen einfache Arbeitsvorgänge zu verfolgen und die Naturereignisse miterleben

- wir sollen solche Themen aus der unmittelbaren und weiteren Umgebung der Kinder auswählen, die den Gegebenheiten der Umwelt und den Interessen und Lebensalter der Kinder entsprechen
- wir haben die Aufgabe, die individuellen Bedürfnisse der einzelnen Kinder zu beachten, ihre kognitive, soziale, emotionelle und sprachliche Fähigkeiten durch geeignete Angebote zu fördern
- wir haben auch die Aufgabe, die sprachliche Kenntnisse der Gruppe kennenzulernen, und die verschiedenen Themen der Umwelterziehung auf Ungarisch vorzubereiten
- unsere Aufgabe ist auch das Heimatsland, die Traditionen, Kulturgüter, Sitten und deren Schutz kennenlernen und erlernen lassen. So wird die zweisprachige Identität der Kinder gestärkt.

Ein spezielles Gebiet der Umwelterziehung bilden die mathematischen Relationen, die während des Beobachtens, während eine Tätigkeit festgelegt werden. Mit der Hilfe dieser Relationen wird die Denkfähigkeit der Kinder herausgebildet und weiterentwickelt. Durch die von der Kindergärtnerin gestellten Aufgaben, durch Beobachtungen und Handeln lernen die Kinder das Sortieren, Ordnen, Zuordnen, Unterscheiden, Vergleichen, Schätzen, Messen. Inzwischen werden die Sprachkenntnisse erweitert (groß-klein, lang-kurz, usw.).

Die Wortschatzerweiterung und die Entwicklung der Sprechfertigkeit werden mit den folgenden Themen verwirklicht:

1. Die Jahreszeiten – Kind und Natur
2. Die unmittelbare Umwelt der Kinder
3. Kind in der weiteren Umgebung

Das erste Thema – Die Jahreszeiten, Kind und Natur – beschäftigt sich mit den Jahreszeiten, Pflanzen und Tieren, mit den angenehmen Vorbereitungen auf die Feste.

Das zweite Thema – Die unmittelbare Umwelt der Kinder – wird in mehreren, den Kindern wichtigen Teilgebieten ihrer Umgebung aufgeteilt, wie:

- Kindergarten
- Familie, Wohnung
- Nahrung
- Bekleidung

Das dritte Thema – Die weitere Umgebung der Kinder – beschäftigt sich mit solchen Themen, die die Kinder erfahren und kennenlernen können, wie zB.:

- Verkehr
- Spaziergang – Donau
- Einrichtungen (Kulturhaus, Bahnhof)

Entwicklungsmerkmale am Ende der Kindergartenerziehung

Die Kinder sollen ihre Familie, den Namen der Mitglieder und Adresse kennen.

Sie kennen die Verkehrsregel, einige Verkehrsmittel und sie können sie gruppieren.

Sie erkennen und benennen die Farben.

Die Kinder sollen ihre Zeichen kennen.

Die Kinder kennen die Jahreszeiten und die wichtigsten Merkmale des Wetters.

Die Kinder können Tiere (Wild- und Haustiere), Pflanzen, Obst und Gemüse benennen.

Die Kinder können sortieren, ordnen, zuordnen, vergleichen, unterscheiden.

Die Kinder verstehen die mit ihrem Leben zusammenhängenden Sätze und antworten auf die Fragen auf Deutsch oder auf Ungarisch.

4.5. Bewegungserziehung

Die Bewegungserziehung bedeutet in unserem Kindergarten nicht nur die verschiedenen Sporttätigkeiten, sondern die Förderung der geistigen und körperlichen Entwicklung der Kinder.

Ziele der Bewegungserziehung sind die folgenden:

- wir sollen die motorischen Bedürfnisse der Kinder sichern
- wir sollen den Kindern verschiedene Bewegungserfahrungen ermöglichen
- wir sollen solche Erlebnisse bieten, wodurch die Kinder das eigene Können bei der Überwindung von Ängstlichkeit, Hemmung und Unsicherheit überwinden können.

Unsere Aufgaben sind die folgenden:

-durch zielgerichtet durchgeführte Körperübungen werden motorische Eigenschaften (Kraft- und Reaktionsschnelligkeit, Gewandheit, Ausdauer, Geschicklichkeit, Bewegungsschnelligkeit, die Entwicklung des koordinationsvermögens des Kindes und Schulung des Gleichgewichtssinnes) gefördert

-die für die Entwicklung der Kinder wichtige Fertigkeiten (das Laufen, Springen, Hüpfen, Klettern, Rollen, Ziehen, Schieben, Fangen, Werfen) lassen sich herausbilden

-wir sollen verschiedenen Bewegungsräume anbieten

-wir sollen unterschiedliche Groß- und Kleingeräte mit den Kindern bekannt machen

-einerseits sollen wir die Möglichkeit der freien, andererseits der gezielten Bewegungen schaffen

-unsere Aufgabe ist die Übungen und Spiele einsprachig zu leiten und Mitturnen zu begleiten.

-durch Bewegungen an Luft und Sonne, im Wasser und Schnee stärken wir die Gesundheit. Die Kinder sind dabei den unterschiedlichen Witterungsverhältnissen ausgesetzt, ihr Körper lernt sich anpassen und wird widerstandsfähiger. Durch interessante Körperübungen wird bei den Kindern das Bedürfnis nach regelmäßiger körperlicher Betätigung geweckt. Während der Sporttätigkeiten schaffen wir solche Sprachumgebung, wodurch die Sprachkenntnisse der Kinder ohne Hemmungen und psychische Belastung gefördert werden.

In unserem Kindergarten hat die Bewegungserziehung zwei Formen:

- die freie Bewegung im Freien
- der alltäglicher Sport

Diese Formen ermöglichen die erfolgreiche Spracherziehung, in der Bewegungsspiele bevorzugt werden (Fangspiele, Versteckspiele, Hüpfspiele).

Die Nachahmungsspiele haben eine wichtige Rolle, weil der aktive Wortschatz der Kinder durch die Freude der Bewegung erweitert wird.

Entwicklungsmerkmale am Ende der Kindergartenzeit

Die Kinder sind fähig, Regelspiele und Fangspiele selbständig zu spielen, ihre Bewegung wird koordinierter und geschickter.

Die Kinder nehmen an den Spieltätigkeiten ohne Hemmungen gern teil.

Die Kinder kennen die Klein- und Großgeräte.

Die Kinder können die Spielregel einhalten.

Die Kinder können gewinnen und verlieren, ohne daß es psychische Belastungen verursachen würde.

Die zu den früher kennengelernten Bewegungen und Spielen gehörenden Anweisungen verstehen die Kinder ohne Vorführung.

Sie bewegen sich im Freien ger, sie sind widerstandsfähig.

4.6. Bildnerisches Gestalten

Die Kinder haben immer den Wunsch, ihre Umwelt zu begreifen, zu verändern. Das ist eine elementare Lebensäußerung der Kinder. Durch dieses Tätigsein verarbeiten sie ihre Erlebnisse, drücken ihre Erfahrungen aus.

Ziele des bildnerischen Gestaltens:

- mit der Hilfe der verschiedenen Tätigkeiten die Traditionen kennenlernen lassen und pflegen
- ästhetische Erlebnisse bieten, um im Kind den Wunsch zu wecken, etwas Schönes zu schaffen
- die ästhetischen Werke der Umgebung der Kinder wahrnehmen lassen.

Unsere Aufgaben:

- der Tätigkeit entsprechenden Raum sichern
- ruhige Atmosphäre, genügend Zeit schaffen
- wir sollen mit den Kindern die Eigenschaften der neuen Materialien bekannt machen, die später frei zur Verfügung stehen
- bei der Förderung der Kinder sollen wir das Entwicklungsniveau der einzelnen Kinder beachten
- wir sollen solche Umgebung schaffen, wodurch die Kinder ästhetische Erlebnisse erhalten
- das gestaltende tun ist eine Ausdrucksmöglichkeit im Vorschulalter, wozu die Kindergärtnerin eine technische Hilfe gibt, diese Anleitung wird dem Entwicklungsstand des Kindes entsprechend zweisprachig gegeben
- während dieser Tätigkeit werden sprachliche Aufgaben gelöst, wie zB.: Wortschatzerweiterung (alle Werkzeuge werden auf Deutsch genannt, alle Farben werden geübt) und Traditionen werden gepflegt (zB.: Süßigkeiten backen, Lebkuchen)

Die Formen des bildnerischen Gestaltens sind:

Zeichen und Malen

Kneten und Formen

Auffadeln, Weben

Kleben, Schneiden, Falten, Drucken.

Für diese Tätigkeiten nötige Materialien stehen für die freie Verwendung zur Verfügung. Die Kinder können frei Erfahrungen sammeln, sie lernen den technischen Vorgang kennen. Durch Üben und Wiederholen werden die verschiedenen Fähigkeiten gefördert:

- Kreativität
- Feinmotorik
- Aufmerksamkeit
- Ausdauer
- soziales Verhalten
- Denkfähigkeit
- Wortschatz

Entwicklungsmerkmale am Ende der Kindergarenerziehung

Die Kinder kennen viele Formen des bildnerischen Gestaltens, die sie frei verwenden können.

Sie sind fähig, mit gemeinsamer Arbeit Bilder, Kompositionen anzufertigen.

Sie gestalten aus innerer Motivation.

Ihre Feinmotorik hat die Entwicklungsstufe, damit sie in der Schule das Schreiben erlernen können.

Sie haben eigenen Geschmacksurteil.

Sie helfen bei der Herausbildung der Dekoration im Gruppenzimmer.

6.3. Gyermekvédelem

6.1. A gyermekek jogai

A gyermekek 3-7 éves korukig a Nemzeti Köznevelésről szóló törvény szerint óvodai nevelésben, oktatásban részesülnek.

Minden gyermek önálló, autonóm személy, akinek jogait az óvoda dolgozói tiszteletben tartják. Az óvodai élet során törekszünk arra, hogy a családi nevelést kiegészítve elérjék az iskolaérettségi szintet. Ennek érdekében igénybe vesszük a városunkban működő pedagógiai szakszolgáltatásokat is (Nevelési Tanácsadó)

6.2. A szülők jogai és kötelességei

A szülők joga és kötelessége elősegíteni a gyermek testi, lelki, értelmi fejlődését. A szülő joga a szabad óvodaválasztás.

A szülők a felvétel előtt megismerhetik az intézmény nevelési-oktatási programját, házirendjét, megtekinthetik az óvodát. a házirendben foglaltak betartása minden szülő számára kötelező érvényű. A szülő tájékozódhat gyermeke óvodai fejlődéséről, az óvónőnek kötelessége a tájékoztatást megadni.

A szülők Szülői Munkaközösséget hoznak létre. A Szülői Munkaközösség joga, hogy az óvodai életében tevőlegesen részt vegyen, az óvodai életet meghatározó döntésekben véleményt nyilvánítson.

6.3.1. A gyermekvédelem célja

Az óvodai nevelés során felmérni, csökkenteni vagy sikeresen megszüntetni a gyermekeket veszélyeztető okokat. A kedvezőtlen hatások megelőzése, elhárítása, enyhítése, amelyek a gyermek egészséges fejlődését károsítják.

6.3.2. Az óvodapedagógus feladatai

- A befogadó környezet kialakítása
- Az egyenlő hozzáférés elvének érvényesítése.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyerekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését,ápolását,erősítését,társadalmi integrálását,az emberi jogok védelmét.
- Az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód megvalósulása a napi gyakorlatban.
- HH, HHH és SNI-s gyerekek speciális fejlesztése a megfelelő szakemberek bevonásával.
- Szoros együttműködés kialakítása a szülőkkel (HH, HHH, SNI-s), szükség szerint segítségnyújtás családhoz illesztve.
- A gyermekvédelmi problémák, esetek jelzése a gyermekvédelmi felelős felé.
- Tartósan hiányzó gyermekek figyelemmel kísérése.
- Kialakítani az óvodán belül a jól működő gyermekvédelmi rendszert.
- Az óvodavezető feladatai:

Az Óvodavezető gyermekvédelmi feladatai:

Képviseli a gyermek és ifjúságvédelmi szempontokat, szervezi, irányítja és személyes részvételével elősegíti ezek érvényesülését.

A vezetőóvónő feladata a gyermekvédelmi felelős megbízása

A családdal és a pedagógusokkal együttműködve kiküszöböli a veszélyeztetett gyermekekre ható ártalmakat, védi a gyermekeket a testi, lelki, erkölcsi károsodásoktól illetve ellensúlyozza a veszélyeztető hatásokat

A nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkaprogramot a gyermekvédelmi felelőssel együtt. Kapcsolatot tart konkrét esetekben a Szakértői Bizottsággal, gyámhatósággal, pártfogókkal, nevelőszülői felügyelőkkel, rendőrséggel, valamint a családokkal foglalkozó szakemberek

Rendszeresen figyeli a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyi önkormányzat kapcsolódó rendeleteit, és ezt kollégái tudomására hozza.

Segíti és szorgalmazza a veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet kritériumainak intézményi szintű megállapítását.

Nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket, az intézkedéseket, az eredményeket.

Elősegíti a csoportvezető óvónők felderítő tevékenységét. Szükséges esetekben családlátogatást végez a csoport óvónőivel.

Részt vesz a gyermekvédelmi munka intézményi ellenőrzésében, értékelésében.

A gyermekvédelmi munka várható eredményei:

Minden veszélyeztetett gyermek szerepel a gyermekvédelmi nyilvántartásban.

Minden veszélyeztetett gyermek családjá tájékoztatást kap a támogatás lehetőségeiről, és segítséget ügyeinek elintézéséhez.

Minden rászoruló gyermek megkapja a jogosultság szerinti kedvezményeket.

A gyermekvédelmi felelős munkája:

A csoportvezető óvónők tájékoztatása alapján felmérni a hátrányos helyzetű, ill. veszélyeztetett gyermekek számát.

- tájékoztatja szülőket arról, hogy problémáikkal hová, milyen intézményhez fordulhatnak
- javaslatot tesz a különféle szociális kedvezmények megítélésére
- szükség esetén felhívja az óvodavezető figyelmét a szükséges gyermekjóléti és gyámhatósági intézkedések megtételére
- a csoportvezető óvónők jelzése alapján tájékoztatja az óvodavezetőt az igazolatlan mulasztásokról, felhívja a figyelmét az intézkedések megtételére
- napra készen tartja a veszélyeztetett gyermekekről készített adatokat, azokat bizalmasan kezeli
- a gyermekvédelmi munka koordinálása, jogszabályi változásokra figyelem felhívás
- együttműködés a partner intézményekkel /Gyermekjóléti Szolgálat/
- jelzésekötelezettség a vezető felől

- gyermekvédelmi munkaterv elkészítése, értékelése
- nyilvántartás vezetése, kiemelten a HH, HHH, SNI-s, veszélyeztetett gyermekekről ill. az óvodáztatási támogatásban részesülő gyermekek nyilvántartása
- szükség esetén az óvodapedagógussal együtt az érintett családok meglátogatása.
- Igény szerint fogadó óra tartása

A gyermekvédelmi feladatok ellátása érdekében óvodánk kapcsolatot tart fenn:

- Az önkormányzat szociális bizottságával
- A gyermekjóléti szolgálattal
- Egészségügyi szolgálattal, gyermekorvossal, védőnővel
- Bölcsődével
- Iskolával

Esélyegyenlőségi terv

Annak érdekében, hogy településünkön minden gyerek részt vegyen az óvodai nevelésben, törekszünk minden gyermek felvételét biztosítani.

Célunk a nevelésben, az ismeretek közvetítésében, hogy foglalkozzunk a felzárkóztatással, a tehetség gondozással és az integrációval, amennyiben objektív és szubjektív feltételeink lehetővé teszik. Egyenlő bánásmódban részesítjük óvodásainkat az óvodai élet minden területén.

A család a legfontosabb partnerünk. A sikeres nevelőmunka alapvető feltétele a kölcsönös felelősségen, egyenlőségen alapuló jó együttműködés. Fontos, hogy az óvoda és a család együttműködése alkalmazkodjon a kor társadalmi igényeihez, ne szegregálódjon el egy család sem az óvodai élettől.

Partnerek között társintézményekkel való kölcsönös bizalom, felelősség vállalás céljaink közé tartozik. Olyan közös kapcsolódási pontok keresése és fenntartása, amely segíti óvodásaink és családjaik társadalmi beilleszkedését.

Feladataink

Az óvodánkban dolgozó kollégák mindennapi tevékenysége, a pedagógiai programban megfogalmazott elvek szerint ellátott gyermekvédelmi feladatok min részei annak a komplex hatásnak, amely szükséges az esélykülönbségek csökkentéséhez, az esélyegyenlőség megvalósítása érdekében.

- Programunkban is fontos szerepe van a zökkenőmentes óvodai beszoktatásnak /biztosítjuk az anyás beszoktatást/.
- Törekszünk arra a gyermek érdekében, hogy harmonikus szülő, gyermek, pedagógus viszony alakuljon ki
- óvodába érkezéskor felmérjük, hogy a gyermekek az egészségügyi szokások milyen szintjén állnak, milyen értékrendet hoztak családjukból
- a nevelési tanácsadó segíti fejlesztő munkánkat, amit ingyenesen vehet igénybe minden szülő

7. Az óvoda kapcsolatrendszere

7.1. Az óvoda és a család kapcsolata

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését, melynek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. A szülő és nevelő sikeres munkája jó partneri kapcsolat kialakításán múlik. Amennyiben a szülő érzi, hogy gyermekét fenntartások nélkül őszintén elfogadják és szeretik, hajlandó az együttműködésre. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukba foglalják azokat a lehetőségeket, amelyekkel élni kell.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait s érvényesíti azt az intervenciós gyakorlatot, amely igazi segítséget nyújthat az adott családnak.

A kapcsolattartás, ill. kialakítás fontos része a családlátogatás, fogadó óra, a napi tájékoztatás, a nyitott óvodai rendszer megteremtése és működtetése:

- Fogadó óra minden hónapban egy nap, illetve igény szerint több.
- Szülői értekezlet évente három alkalommal
- Nyílt nap évente egy alkalommal
- Teadélután
- Anyák napja
- Évzáró
- Gyermeknap
- Információs tábla

Kölcsönös bizalom kialakítására törekszünk. Minden dolgozó titoktartási nyilatkozat aláírásával erősíti meg, hogy óvodából családokkal kapcsolatos információt nem ad ki.

Megismertetjük a szülőket nevelési felfogásunkkal, programunk céljaival, feladataival, az óvoda házirendjével, a csoport heti munkájával /heti terv a faliújságon/

7.1.1. Az óvoda és bölcsőde kapcsolata

A zökkenőmentes átmenet biztosítása érdekében a gondozónők és az óvónők minden esetben tájékozódnak a bölcsődei szokások, valamint az óvodánkba kerülő gyermekek fejlettségi szintjéről.

7.1.2. Az óvoda és az iskola kapcsolata

A konzultációs lehetőségek megteremtésével egymás nevelési céljainak, a nevelés, fejlesztés tartalmi megvalósulásának kölcsönös megismerésére törekszünk. Az iskolák beiratkozás előtt bemutatkozási lehetőséget kapnak az óvodai szülői értekezleten.

A volt nagycsoportosainkat meglátogatjuk az iskolában, tájékozódunk előmenetelükről. A tanítóknak lehetőséget biztosítunk az óvodai élet megismerésére. A leendő elsősök ismerkedő látogatást tesznek az iskolában, ahol részt vehetnek a tanórákon.

Szakmai kapcsolatot tartunk a város iskoláival.

7.1.3. Egyházak és óvoda kapcsolata

Szülői igényeknek megfelelően lehetőséget biztosítunk a hitoktatásra

7.1.4. Az óvoda és a nevelési tanácsadó kapcsolata

7.1.5. Kapcsolattartás a német nemzetiségi önkormányzattal, szervezetekkel

A német nemzetiségi nevelés szorosan összefonódik a helyi pedagógiai programunkkal, ezért a kapcsolattartás – a tagintézmény vezetőn keresztül – folyamatos és követhető. Az együttműködés formáiban és módszereiben alkalmazkodik a feladatokhoz és a szükségletekhez. Ez az új, horizontális kapcsolatépítés most csupán formájában változott, hiszen az elmúlt években is sikeres és pozitív volt az óvoda és a nemzetiségi önkormányzat kapcsolata.

Nemzetiségi Programunk megalkotásával azt a szemléletet kívánjuk erősíteni, mely a Községünkben élő német nemzetiség küldetése. Az Óvodai Pedagógiai programunk szellemében megteremtjük a feltételeket a gyermekközösségben végezhető sokszínű tevékenységekre. Meggyőződésünk, hogy az óvodában gyűjtött élmények meghatározzák a gyermekek további életét, világról alkotott felfogását. Minden lehetőséget kihasználunk a haza és városunk megszerettetésére.

7.1.5. Az óvoda és a közművelődési intézmények kapcsolata

Lehetőségünk van kiállítások és tárlatok megtekintésére.

A könyvtár szolgáltatásainak igénybe vételére.

8.3. KAPCSOLATTARTÁS A FENNTARTÓVAL

Cél: Együttműködés az intézmény törvényes és zavartalan működése érdekében

Formái:

- Bizottsági üléseken, testületi üléseken, vezetői értekezleteken az óvodavezető képviseli az óvodát.
- Napi kapcsolattartás a Polgármesteri hivatal dolgozóival
- Beszámolók, tájékoztatók készítése az intézmény munkájáról

8.4. NEVELÉST SEGÍTŐ SPECIÁLIS KAPCSOLATAINK

Nevelési Tanácsadó és Humán Szolgáltató Intézet

Gyermekorvos – védőnők

Művelődési Központ

Városi Könyvtár

Szakszolgálatok:

A Nevelési Tanácsadó javaslatára igénybe vesszük a szakszolgálatok segítségét.

Beszédvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ 1115 Bp., Halmi u. 26.

Pest Megyei Önkormányzat 1. sz. Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság 1077 Bp. Dohány u.54.

Cél: A HOP céljainak megvalósításához a nevelést segítő partnerek támogatásának megnyerése

Feladat:

- A partnerek számontartása a partnerlistán, kapcsolattartó személyek megjelölése, felkérése
- Folyamatos kapcsolattartás

Együtműködés formái:

- értekezletek
- levelezés
- kölcsönös látogatás, tájékozódás

A logopédus és a fejlesztő pedagógus elvégzi az óvónők segítségével a szűrő vizsgálatokat. A logopédus valamint a diszlexia prevenciót végző fejlesztő pedagógus heti két alkalommal foglalkozik az arra rászoruló gyerekekkel.

Szükség esetén a pszichológus segítségét is igénybe vesszük, ill. a további vizsgálatokra javaslatuk alapján küldjük a gyermekeket (Bp. Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság).

Óvodánkban hetente konduktor foglalkozik a gyermekekkel.

Kompetencia az óvodánkban

A kompetencia alapú programcsomag bevezetése annak az eredménye, hogy Dunaharaszti város három intézménye a Mese óvoda, a II. Rákóczi Ferenc általános iskola, és a Hunyadi János általános iskola elnyerte a TÁMOP 3.1.4. Európai Unió pályázatát. Az óvodapedagógusok 2009. szeptemberétől e program segítségével színesítik nevelőmunkájukat. Ez az új szemlélet munkánk gyakorlati részében nem hozott gyökeres változást, hiszen a Helyi óvodai pedagógiai programunkat szem előtt tartottuk, viszont nagyon hasznos és jó, új módszereket ismerhettünk meg ez által a programcsomag által.

Valamennyi speciális kompetencia alapja az alkotó képesség, és a kompetenciának megfelelő tehetség. Ahány féle speciális kompetencia, annyi féle tehetség is létezik.

Fontos a tehetséges gyermekek felismerése, fejlődésük elősegítése és támogatása.

Mit jelent a kompetencia?

A felhalmozott ismeretanyag helyett az alkalmazható és fejleszhető készségek képességek, azok a képessége, amelyek lehetővé teszik az ismeret anyag elsajátítását és alkalmazását. Ennek kialakítását tekintjük a pedagógiai munka céljának. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy nem tölcserrel kell tölteni olyan ismeretanyagot a gyermekek fejébe, amit soha nem tud használni semmire és sem szellemét sem lelkét nem gazdagítja, hanem képességeit, készségeit kell fejleszteni, ezek fogják lehetővé tenni a számára hasznos és későbbiekben is használható információk elsajátítását. Ez a szemlélet nem idegen a mi óvodai pedagógiai programunktól, hiszen nekünk az a célunk, hogy minden gyermeket az egyéni fejlettségi szintjéhez mérten fejlesszünk, képességei ,készségei által. A program fontosnak tartja a gyerekek testi, szociális, kommunikációs képességének fejlesztését is.

A kompetencia alapú programcsomagról még néhány általunk fontosnak tartott dolog a teljesség igénye nélkül: A fejlesztés valódi célja az inklúzív pedagógia, ami a befogadást, elfogadást jelenti. Erre napjainkban igenis nagy hangsúlyt kell fektetni a gyerekeknél, mert ezáltal sikerülhet egy jóval nyitottabb, elfogadóbb generáció felnevelése. Az elfogadás alatt értjük más kultúrák elfogadását, más fejlettségi szint elfogadását, hátrány, fogyatékos elfogadását, erre nevelni kell, meg is kell tapasztalni, amennyiben ez lehetséges az együttnevelés által.

Kiemelt területek az óvoda- iskola átmenet, erre valóban nagy hangsúlyt kell fektetni: játék, érzelem, erkölcsi nevelés, amelyek nálunk eddig is kiemelt helyet foglaltak el. Fontos szerepet kap a differenciálás a programban, ami a gyakorlatban annyit jelent, hogy mindenkit a

képességeinek megfelelően kell fejleszteni és a fejlődést mindig önmagához képest kell nézni, soha sem máshoz hasonlítva.

A program középpontjában a képességfejlesztés áll, amely három szintet határoz meg. Első szint: gyengébb képességű, sajátos nevelési igényű gyermek

Második szint: átlagos képességű gyermek

harmadik szint: tehetséges, kreatív gyermek

Ezek a szintek segítséget nyújtanak a pedagógusnak a megfelelő fejlesztés tervezéséhez.

A gyerekek a különböző területeken különböző fejlettségi szinten állnak, ennek megfelelően kell differenciálni a tevékenységekben is.

Komplex fejlesztési terv felosztása az ősmagyarok, a magyar kultúra jelképrendszerét követi:

a) Levegő: július, augusztus, szeptember

b) Tűz: október, november, december

c) Víz: január, február, március

d) Föld: április, május, június

– A négy *Komplex fejlesztési terv* három *Fejlesztési tematerv* köré csoportosul.

e) Család

f) Élő és élettelen világ

g) Közösségi nevelés

A programcsomag kidolgozott témaköröket tartalmaz, amit a kapcsos könyv foglal magában.

A mi tervezésünk ebből válogat, felhasználva a saját anyaggyűjtésünket is. Hangsúlyt fektet a család bevonására (otthoni kis feladatok), a csoportmunkára, az érzelmi nevelésre, kommunikációra. A gyerekek megtanulják kifejezni érzéseiket, megfogalmazni, társaikkal megosztani azokat. Ez segíti az önkifejezést, amire nagy igény lenne, de egyre nehezebben valósul meg a hétköznapi életben.

A gyerekek rengeteg információ birtokában vannak, ami fontos és jó dolog, de önmagában még sem segíti őket sem most, sem a későbbiekben a világban való eligazodásban. Ebben is segítséget nyújt ez a szemlélet. A hallottakból talán igazolást nyert mindenkinek, hogy a mi munkánk nem tért el eddig sem ezektől az elvektől, de a program segítséget nyújt a tudatos és változatos megvalósításban. Nagy hangsúlyt fektetünk a tevékenykedtetésre és a tapasztalatszerzési lehetőségek biztosítására, hiszen a gyermekek játékon és cselekedtetésen keresztül ismerik meg a világot.

Intézményünkben a kompetencia kapcsán két innováció valósul meg: a Mese-hét és az ÖKO-hét a családok részvételével.

ZÖLD SZÍV IFJÚSÁGI TERMÉSZETVÉDŐ MOZGALOM

MUNKÁJA ÓVODÁNKBAN

A Zöld Szív mozgalom 1989-ben alakult Pomázon. Tagjainak létszáma ma már megközelíti a 15.000 főt. Magyarországon 234 csoport működik, ezenkívül tizenöt országban dolgoznak zöldszívesek a budapesti központ irányításával (pl. Románia, Szlovákia, Anglia, USA, Fülöp - Szigetek stb.) A tagok többsége gyermek és pedagógus, de vannak köztük tudományos kutatók és művészek is. 1992-ben a szervezet elnyerte a „KÖRNYEZETÜNKÉRT” díjat céljaiért, programjáért és kifejtett tevékenységéért.

Óvodánk 2005. óta tagja az egyesületnek. A 2012/2013-as tanévtől 8 csoport pedagógusai nevelnek a Zöld Szív szellemiségében. Az egyesületnek nemcsak a felnőttek, hanem a gyerekek is tagjai.

CÉLUNK:

A Zöld Szív nevelőmozgalom, célja a természet megszerettetése, óvása, a környezet megbecsülése, az egészséges életmód kialakítása és a kultúra ápolása a gyerekek és fiatalok körében. A zöldszívesek vallják, hogy a tudományos módszerek mellett a művészet egyenrangú szerepet játszik a természet megismerésében, megértésében és védelmében. Ezt az egységet igyekszik átadni az újabb generációknak a természeti nevelés módszereivel.

Az egyesület filozófiája szerint az ember minden élő és élettelen létezővel együtt része a természet egészének, ezért nem lehet célja annak leigázása. A világ megértésében és változatosságának megőrzésére való törekvésben a tudományos megismerés mellett ugyanilyen fontos a művészeti és az érzelmi megközelítés. Ezért minden zöldszíves megmozdulás mögött határozott természet- és nevelésfilozófia áll. E szerint legyen szó mező, erdő védelméről, vagy védenc fa megóvásról, a cél minden esetben ugyanaz: a résztvevők éljék át az érdek nélküli, önzetlen segítségnyújtás élményét.

ALAPELVEINK A KÖRNYEZETI-, KÖRNYEZETVÉDELMI NEVELÉSBEN

- becsüljük és óvjuk a természet értékeit.
- ismerkedünk a vadon élő növényekkel, állatokkal, megtanuljuk tisztelni, és védeni élőhelyeiket.
- védnökség alá veszünk egy természeti értéket: rét, fa, erdőrész, mezőrész, udvarrész stb.
- nem szennyezzük az élővizeket.
- becsüljük a tiszta, jó levegőt.
- őrizzük a természet és közvetlen környezetünk tisztaságát.
- növényeket ültetünk és gondozzuk azokat.
- arra törekszünk, hogy tevékenységeinkkel ne zavarjuk a természetet.
- az állatokkal is kíméletesen bánunk. (nem felemellek, hogy a vendégem legyél, hanem lehajolok hozzád, hogy a vendéged lehessen – elvet követjük.).
- soha nem szedünk le ritka, védett növényt. (arra törekszünk, hogy minél több védett fajt megismerjünk)
- a lehetőségeink szerint szelektáljuk a hulladékot.
- elfogadjuk a zöld szív ifjúsági természetvédő mozgalom alapelveit és a természetpedagógia célkitűzéseit. Népszerűsítjük azokat a szülők körében is, hiszen az óvoda és a család közösen nevel

Környezeti nevelésünk több, mint a környezet megismerése.

FELADATOK

A gyerektagok fő feladata:

- válasszanak egy környezetükben fellelhető természeti értéket, ezt figyeljék rendszeresen, vegyék védnökségük alá, és óvják meg, ha szükséges. A „védenc” lehet bármi, ami a természet része: patak, rét, erdő, nádas, fa vagy virágok stb.
- Duna figyelő program: A Duna rendszeres figyelése, állat és növényvilágának megismerése, feltérképezése, egyszerű megfigyelések, kísérletek a Duna vízával. Az eredményekről számoljanak be a Zöld Szív központjának ahol értékelik a víz minőségét.
- Környezetvédelmi jeles napok megünneplése.
- „Zöld Tündér” rendszeresen meglátogatja a gyerekeket, üzenetet, kérést hoz a növény, állatvilágtól. Rendezzenek madárkarácsonyt: folyamatosan etessék télen a madarakat. Gondoskodjanak a téli álmot alvó állatokról: bogártanya készítése, katicamelegedők kihelyezése
- A Zöld Szíves hét próba teljesítése: sikeres próbázás után megkaphatják a tagsági igazolványt, mely bizonyítja az egyesületi tagságot, és azt, hogy méltók a Zöld Szíves névre.
- Amennyire lehetséges szelektíven gyűjtsék a hulladékot, takarékosan bánjanak a vízzel, világítással, papírral. Ismerkedjenek meg a komposztálással, tudatos vásárlói szokásokkal.

A védenc megismerése és a tereptapasztalatok elősegítik a gyermekek fejlődését, az „ökoszellem” megidézését.

ESZKÖZÖK

- Nagyítók, távcsövek, mikroszkópok, audiovizuális eszközök, földgömb, térkép, Gyermekméretű szerszámok
- Képességfejlesztő eszközök, ismeretterjesztő és határozó könyvek, játékok, CD-k, DVD-k, képek, kártyák, diafilmek.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermekek egyéni fejlettségének megfelelően:

- Alakul a gyermekekben a természethez és a környezethez való pozitív viszony.
- Tudatosul bennük, hogy a természetben nincs elhanyagolható „felesleges” elem.
- Úgy gondolkodnak, hogy a „természet részei vagyunk, nem tulajdonosai”. („Ne árts, vigyázz rá!”)
- Ismernek néhány környezetvédelemmel kapcsolatos fogalmat és a hozzájuk kapcsolódó tevékenységeket: hulladékszelektálás, újrahasznosítás, komposztálás, stb.
- Tudják, hogy egészséges, tiszta környezetben az élet minősége javul, míg a szennyezett környezet rontja azt. Meglátják az ok – okozati összefüggést az egészség és a környezet minősége között.
- Megtanulják a helyes életvitel alapjait, alakulnak az egészséges életmóddal kapcsolatos szokások alapjai.
- Képesek a jelenségek egyes részeinek észrevételére vagy globális szemléletére.
- Felismerik, kutatják, értelmezik az ok – okozati összefüggéseket.
- Emlékeznek jelenségekre, történésekre, élőlényekre, tárgyakra.

11.ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

Helyi pedagógiai program érvényességi ideje:2013.szeptember 1-től határozatlan ideig
Időközi módosítására abban az esetben kerül sor, ha a feltételrendszerben változás történik
vagy törvényváltozás indokolja.

A módosítást kezdeményezheti az intézményvezető, a nevelőtestület, érdekképviselői
szervek.

Az átdolgozás alapjai:

- A 2011.évi CXC.Nemzeti Köznevelésről szóló törvény változásai
- A programbeválás gyakorlati tapasztalatai

Az átdolgozott Helyi pedagógiai program az óvodavezető jóváhagyásával válik törvényessé.
A módosított Helyi pedagógiai program a nevelőtestület elfogadásával lép életbe.

Az óvoda Helyi pedagógiai programja nyomtatott formában megtalálható a Polgármesteri
Hivatalban, az óvoda minden csoportjában, az óvodavezető irodájában.

Legitimációs záradék 1.

Készítette:óvodavezető

.....
Kenessey Beáta Ph

Dátum:

Az óvoda pedagógiai programjában foglaltakkal kapcsolatosan magasabb jogszabályban biztosított véleményezési jogával élve a dokumentumról a nevelőtestületi elfogadás előtt véleményt alkotott:

Az óvoda közalkalmazotti tanácsa:

.....

Dátum:

Óvodában működő Szülői Szervezet

.....
szülői szervezet elnöke

Dátum:

A magasabb jogszabályban meghatározott kérdések rendelkezéséhez az egyetértési jogát korlátozás nélkül gyakorolta és megadta a települési nemzetiségi önkormányzat.

.....

Dátum:

Legitimációs záradék 2.

Az óvoda nevelőtestülete a Pedagógiai Programotév
.....hó.....napján tartott határozatképes rendkívüli nevelőtestületi
ülésén át nem ruházható jogkörében.....%-os igenlő szavazattal
..... határozatszámom elfogadta. Az elfogadás tényét a nevelőtestület
tagjai az alábbiakban hitelesítő aláírásukkal tanúsítják.

Dátum:

.....
óvodavezető

Ph

Legitimációs záradék 3.

Az óvodaszámú határozatával elfogadott pedagógiai programját a nevelőtestület képviselőjében döntési hatáskörébenszámú határozatával jóváhagyta az intézmény vezetője.

.....
aláírás

Ph

Tartalomjegyzék

1. Köszöntő	1.
Programunk küldetése-filozófiája	2.
Küldetésnyilatkozat	
Általános pedagógiai alapelveink	3.
A mi óvodánk	4.
Óvodánk bemutatása	5.
Integráció	6.
Sajátos nevelési igényű gyerekek befogadása, nevelése	
Az óvoda személyi feltételeinek bemutatása	7.
Az óvoda tárgyi feltételei	8.
2. A program globális célrendszere	9.
2.1. Óvodánk alapvető céljai	
2.2. Óvodánk általános nevelési feladatai	
Az erkölcsi, szociális érzelmek kialakítása	10
a./ Hely biztosítása	10
b./ Idő biztosítása	11
c./ Pozitív élmények biztosítása	11
Esztétikai érzelmek	12.
3. A nevelés keretei	
3.1. Az egészséges életmód kialakítása	12.
3.2. Érzelmi nevelés és társas kapcsolatok	13.
3.3. Az óvodai élet megszervezése	15
4. A program tartalmi kerete	
4.1. Hagyományörzés, népszokások	15.
4.1.1. A néphagyomány tartalma az egyes tevékenységformákban	17.
4.1.2. Óvodánk jeles napjai	17.
4.1.3. Saját hagyományaink	18.
4.1.4. Folyamatosan érvényesülő hagyományaink	18.
4.1.5. Ünnepek, megemlékezések	18.
4.1.6. A néphagyomány ápolás	
Időtartam, tevékenység	
Hetirend	
5. A program tevékenységformái	19.
5.1. Játék	19.
5.2. Játékba integrált tanulás	21.
5.3. Mese, vers, dramatikus játék	22.
5.4. Ének, énekes játékok, zenehallgatás	25
5.5. Rajzolás, mintázás, kézimunka	26.
5.6. A mozgás – mozgásos játékok	28.
5.7. A külső világ tevékeny megszerettetése és megismertetése során szerzett	31.
matematikai tapasztalatok	
5.9. Német nemzetiségi nevelés az óvodában	36
5.9.1. Kétnyelvű óvodai nevelésünk célja	37.

5.9.2. Kétnyelvű óvodai nevelésünk feladata	
5.9.3. Kétnyelvű óvodánk hagyományai	38.
5.9.4. Kétnyelvű óvodánk nyelvi neveléséhez kapcsolódó tevékenységi formák	38.
4.1. Játéktevékenység	38.
4.2. Irodalmi nevelés	40.
4.3. Zenei nevelés	41.
4.4. A környezet tevékeny megismertetése	43.
4.5. Mozgásra nevelés	44.
4.6. Vizuális nevelés	45.
5.9. Deutsche Nationalitätenerziehung im Kindergarten	47.
5.9.1. Ziele der zweisprachigen Erziehung in unserem Kindergarten	
5.9.2. Die Aufgaben unserer zweisprachigen Erziehung in unserem Kindergarten	
5.9.3. Traditionen unseres zweisprachigen Kindergartens	
5.9.4. Tätigkeitsformen in der Spracherziehung unseres zweisprachigen Kindergartens	
4.1. Die Spieltätigkeit	
4.2. Literarische Erziehung	
4.3. Musikalische Erziehung	
4.4. Umwelterziehung	
4.5. Bewegungserziehung	
4.6. Bildnerisches Gestalten	
6.1. A gyermekek jogai	58.
6.2. A szülők jogai és kötelességei	
6.3. Gyermekvédelem	
6.3.1. Célunk	
6.3.2. Feladatunk	
7. Az óvoda kapcsolatrendszer	61.
7.1. Az óvoda és a család kapcsolata	
7.1.1. Az óvoda és a bölcsőde kapcsolata	
7.1.2. Az óvoda és az iskola kapcsolata	
7.1.3. Egyházak és óvoda kapcsolata	
7.1.4. Az óvoda és a nevelési tanácsadó kapcsolata	
7.1.5. Az óvoda és a közművelődési intézmények kapcsolata	
Kompetencia	64.
Zöld Szív Ifjúsági Természetvédő Mozgalom Munkája Óvodánkban	66.
Érvényességi rendelkezések	68.
Legitimációs záradék	69.